

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

สารเสพติด

ต.ปาดาล อ.ขุนตาล จ.เชียงราย

Community Participation on Addictive Substances Prevention and
Problem Solving in Tambol Patan Khuntan District Chiang Rai Province

โดย

นายสมปรารถน์ หมั่นจิต และคณะ

2545

โครงการนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
ความเห็นและข้อเสนอแนะที่ปรากฏในเอกสารนี้เป็นของผู้วิจัย มิใช่ความเห็นของ
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

กิตติกรรมประกาศ

ก

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขเครือข่ายภาคเหนือ โดยเฉพาะ รศ.นพ.สุวัฒน์ จริยาเลิศศักดิ์ ผศ.พญ.รัตนา พันธุ์พานิช อ.นพ.อภิรักษ์ อร่ามรัตน์และอาจารย์จิราพร สุวรรณธีรราษฎร์ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและปรับแก้จนสามารถมีโครงร่างวิจัยและได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ทำให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยดี รวมทั้ง อาจารย์ทรงศักดิ์ แก้วแสงอินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนขุนตาลวิทยาคม ผู้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งผู้ร่วมวิจัย และอนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นต่างๆ

ต้องขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ทางสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้จัดให้มีเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ ร.ศ.นพ.วิชัย โปษยะจินดา ศ.ดร.ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และ ศ.ดร.อมรา พงศาพิชญ์

ที่สำคัญที่สุดต้องขอขอบคุณชาวบ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านเจดีย์ หมู่ 5 บ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 และบ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9 ตำบลปาดาล ที่ได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆในหมู่บ้านจนเห็นผลสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสารเสพติดในระดับหนึ่ง และคงจะเป็นผู้สำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหานี้ต่อไปในอนาคต

คณะผู้วิจัย

ปัญหาการใช้สารเสพติดในชุมชนในปัจจุบันนับเป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคมในชุมชนตามมาอีกมากมาย ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการต่อสู้กับปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหารูปแบบวิธีการเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำชุมชนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ปกครองและเยาวชน ในพื้นที่หมู่ที่ 5,9, และ 11 ต.ป่าตาล อ.ขุนตาล จ. เชียงราย จำนวน 150 คน ทีมวิจัยร่วมกับชุมชนวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันกำหนดมาตรการและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม (AIC) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ ตุลาคม 2543 ถึง กุมภาพันธ์ 2545

ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของหมู่บ้านที่ศึกษามีผู้ติดยาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 40 ราย มีการจำหน่ายยาบ้าในชุมชนทั้ง 3 แห่ง ชุมชนทั้ง 3 แห่งได้สร้างมาตรการและกฎระเบียบของหมู่บ้านโดยผ่านการประชุมของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายหลังการดำเนินงานแก้ไขตามมาตรการที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง พบว่าสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านทั้ง 3 แห่งลดลงอย่างมาก การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้เข้มแข็งและกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืนของความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

ABSTRACT

၁

The problem of substance addiction in communities is a serious increasing social problem at the present time. It has a great impact through families, communities, society and countrywide. The inefficient means on prevention and control of this problem will lead to a great number of social problems in communities very soon. Therefore, the participation of the community to fight with the epidemic of substance addiction is a very crucial mean.

The objectives of this study were to explore the situation of addictive substance use and develop a model for prevention and problem solving by emphasizing on the community involvement. The participatory Action Research (PAR) was applied in this study. One hundred and fifty villagers who were community leaders, health volunteers, guardians, and youths lived in village 5th, 9th, and 11th of Patan, Khuntan district, Chiang Rai province were participated in research activities. The researchers and the community groups analyzed problems and determined the solution means by using the AIC-technique and collected information by using the participatory observation method and focus group discussion technique. The study was conducted between October 2001 and February 2002.

The result of the study revealed that there were 40 drug users in these villages. The source of substance distribution were found in all 3 villages. Community regulations for prevention and solving the addictive substances use were setup through the village meeting. After the regulations were implemented continuously, the situation of substance addiction was decreased dramatically in these 3 villages. The local organization in each communities played a very important role to solve these social problems. The community participation need to be strengthen and continue to sustain the success of substance control in these villages.

สารบัญ

ง
หน้า

กิตติกรรมประกาศ		ก
บทคัดย่อ		ข
ABSTRACT		ค
สารบัญ		ง
บทที่ 1	บทนำ	1
บทที่ 2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย	13
บทที่ 4	ผลการวิจัย	15
บทที่ 5	สรุปผล การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	26
บรรณานุกรม		30
ภาคผนวก		31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและเหตุผลของการวิจัย

ปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงขึ้น สารเสพติดที่ใช้ส่วนมากเป็นยาบ้า รองลงมาคือเฮโรอีน และสารระเหย แต่มีแนวโน้มว่าการใช้เฮโรอีนลดลง ในขณะที่ยาบ้าเป็นที่นิยมมากขึ้น เนื่องจากเฮโรอีนมีราคาแพงและหายาก จากรายงานของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ปี 2536 มีผู้ติดยาบ้าในประเทศทั้งสิ้น 1,267,590 คน หรือร้อยละ 2.17 ของประชากรทั้งหมด ปี พ.ศ. 2542 ผลการสำรวจนักเรียน นักศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงระดับปริญญาตรีในภาคเหนือ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 954,339 คน พบว่ามีนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึง 138,664 คน หรือร้อยละ 14 นอกจากนี้ในปีเดียวกันมีคดีเกี่ยวกับ

ยาบ้าเกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือถึง 34,345 คดี จากคดียาเสพติดที่เกิดขึ้นในภาคเหนือ 46,096 คดี และจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีคดียาบ้ามากที่สุดในภาคเหนือ

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีแนวชายแดนติดกับประเทศซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญการที่มีคมนาคมสะดวก รวดเร็ว จึงกลายเป็นทั้งเส้นทางลำเลียง และเป็นแหล่งแพร่ระบาดของสารเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า ข้อมูลการจับกุมผู้เสพยาหรือมียาบ้าในครอบครองของจังหวัดในปี 2541 และ 2542 มีจำนวน 3,698 คน และจำนวน 2,616 คน คิดเป็นร้อยละ 0.41 และ 0.29 ของประชากรตามลำดับ ในอำเภอขุนตาลข้อมูลการจับกุมผู้เสพยาหรือมียาบ้าในครอบครองของอำเภอในปี 2541 และ 2542 มี 125 และ 213 คิดเป็นร้อยละ 0.33 และ 0.56 ของประชากรตามลำดับ ข้อมูลเบื้องต้นที่ทีมวิจัยได้จากการสนทนากลุ่มเยาวชน ผู้ปกครอง อาสาสมัครสาธารณสุข และผู้นำชุมชน พบว่า ยาเสพติดมีการแพร่หลายในหมู่บ้านมานานและมากขึ้นทุกวันนี้มีการระบาดของยาบ้าอย่างรวดเร็ว มีการซื้อขายกันในหมู่บ้าน มีการลักขโมยของ ทางกลุ่มมองว่า ยาเสพติดเป็นปัญหาที่รุนแรง ยากที่จะแก้ไขได้ เพราะหาซื้อได้ง่ายภายในหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านใกล้เคียง และมีราคาถูก เนื่องจากมีแหล่งผลิตและขายอยู่ใกล้ นอกจากนี้การปราบปรามมักจะกระทำเฉพาะผู้เสพเป็นส่วนใหญ่ สารเสพติดที่สร้างปัญหาต่าง ๆ ในหมู่บ้านอย่างร้ายแรงคือ ยาบ้า กลุ่มเยาวชนที่เสพยาบ้า บางส่วนเป็นนักเรียนชั้นมัธยมในโรงเรียนเขตของชุมชน ปี 2542 พบว่ามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเสพยาบ้า ถึง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 5.03 ของนักเรียนทั้งหมด

การปราบปรามของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอุปสรรคนานับประการรวมถึงมีผู้มีอิทธิพลให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง นอกจากนี้ผลจากความยากจน การประกอบอาชีพเป็นไปด้วยความลำบาก ทำให้บางคนหันไปเป็นผู้ค้าเอง ผลของการแพร่ระบาดของยาบ้าทำให้เยาวชนตลอดจนประชาชนติดยาบ้ามากขึ้นทุกปี ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมคือ มีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน มีการทะเลาะวิวาท นักเรียนขาดเรียนและหนีเรียน สารเสพติดได้คืบคลานจากคนใกล้ชิดมาถึงคนใกล้ชิดตัว จากเพื่อนมาเป็นญาติ เป็นลูกเป็นหลานของตัวเอง

จากสถานการณ์ข้างต้นที่กล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาสารเสพติด หากไม่ได้รับการแก้ไขหรือหาแนวทางป้องกันอย่างเหมาะสมแล้ว จะทำให้เกิดความยุ่งยากลำบากในการแก้ไขปัญหาในอนาคต

ผู้วิจัยคิดว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องใช้ศักยภาพและพลังของชุมชนในการร่วมคิดร่วมทำ ซึ่งจะเป็นปราการป้องกันไม่ให้สิ่งเหล่านี้เข้ามาทำอันตรายแก่ชุมชนและการที่ชุมชนมาร่วมกันหาหนทางของเขาเป็นสิ่งที่การศึกษานี้ต้องการที่จะได้คำตอบและแนวทางปฏิบัติที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาเรื่องสารเสพติดตำบลป่าตาล อำเภอนูนตาล จังหวัด เชียงราย
2. เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้บริบทของ คน ครอบครัว และชุมชนเป็นศูนย์กลาง
3. เพื่อนำวิธีการและกระบวนการสร้างความเข้มแข็งที่เกิดจากการร่วมคิดร่วมทำขององค์กรชุมชนไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ทำการวิจัยในพื้นที่ หมู่ 5 ,9 และ 11 ต.ป่าตาล อ.นูนตาล จ.เชียงราย รวม 3 หมู่บ้าน มีประชากรรวม 2,164 คน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีระดับความรุนแรงของปัญหาสารเสพติดอยู่ในระดับสูง ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนและผู้นำชุมชน ตระหนักในความสำคัญของ

ปัญหา ตลอดจนให้ความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง รวมถึงมีโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ มีนักเรียนทั้งสิ้น 997 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ชุมชนบ้านหมู่ที่ 5,9,11 ต.ป่าตาล อ.ขุนตาล จ.เชียงราย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและความรู้สำหรับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของตำบลป่าตาล อ. ชุนตาล จ. เชียงราย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังจะได้นำเสนอตามลำดับคือ

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด
- 2.2 นโยบายการป้องกันปราบปรามยาเสพติด
- 2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด
- 2.5 จุดแข็งจุดอ่อนของการดำเนินงานด้านยาเสพติดที่ผ่านมา
- 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

มณฑิราและคณะ (2536) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า

1.ความหมายตามกฎหมายที่ระบุไว้ ยาเสพติด หมายถึง “ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่นต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือให้เป็นผลผลิตของยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ “

2.ความหมายโดยทั่วไป ยาเสพติด หมายถึง “สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพ หรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำๆกันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ เป็นช่วงระยะๆหรือนานติดต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจหรือจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังอาจต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นเรื่อยๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพติดเสื่อมโทรมลงและเมื่อถึงเวลาอยาก

เสพแล้วไม่ได้เสพ จะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั่น”

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 และแก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ.2539) แบ่งชนิดของยาเสพติดให้โทษ ออกเป็น

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง มี 32 รายการ ที่สำคัญคือ เฮโรอีน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี และแอลเอสดี

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป มี 100 รายการ ที่สำคัญคือ ใบโคคา โคคาอิน โคเคอิน เมทาโดน มอร์ฟีน ผีนยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่ง เพื่อใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก มูลฝิ่น)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 มี 15 รายการ ที่สำคัญคือ อาเซติก แอนไฮไดรต์, อาเซติล คลอไรด์, เอทิลดีน ไดอาเซเตต, คลอซูโดอีเฟดรีน, เออร์โกเมทริน,เออร์โกตามีน, ไอโซชาฟรอล, ไลเซอร์จีคอาซิด, ไฟเพอโรนอล และชาฟรอล

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง 4 คือ กัญชา พืชกระท่อม ฝิ่นฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย

สาเหตุของการติดยาเสพติด

ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535) ได้ศึกษา “การวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านยาเสพติด “ ได้สรุปจำแนกสาเหตุการติดยาเสพติดใหญ่ ๆ มี 3 ประเด็น คือ สาเหตุจากบุคคล สาเหตุจากตัวยา และสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ในประเด็นบุคคลและสภาพแวดล้อม จำแนกเป็น

1. สาเหตุจากการอยากทดลอง
2. สาเหตุจากเพื่อน
3. สาเหตุจากสภาพจิตใจ
4. สาเหตุจากสภาพร่างกาย
5. สาเหตุจากสภาพแวดล้อม
6. สาเหตุอื่น ๆ

พล.ต.ต. ชำนาญ สุวรรณรักษ์ (2531) ได้ศึกษาพบว่า อิทธิพลที่สำคัญที่ทำให้มีการเสพยาเสพติดคือ การแพร่ระบาดของยาเสพติดและความไม่รู้คุณและโทษของยาเสพติด โดยอิทธิพลจากการสมาคมกับเพื่อนและความอยากทดลองของผู้เสพ โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 16 – 21 ปี ส่วนปัจจัยทางด้านการศึกษา ครอบครัว อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัยนั้นมีอิทธิพลน้อย

บัณฑุร อ่อนคำ และคณะ (2539) ได้ศึกษาในช่วงปี 2533 – 2538 พบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดในภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ

1. ในด้านตัวยา บนพื้นที่สูง ได้เปลี่ยนจากฝิ่นเป็นเฮโรอีน ในชุมชนพื้นราบ การแพร่ระบาดของตัวยาได้กระจายจากยาม้า กาว สารระเหย เฮโรอีน หลากหลายขึ้น

2. ในด้านคน พบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีอายุเฉลี่ยลดลง จากคนวัยสูงอายุ มาเป็นวัยแรงงานช่วง 20 – 55 ปีและแพร่ระบาดเข้าสู่วัยรุ่น นักศึกษาระดับชั้นมัธยม ในเขตเมือง เขตนิคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

อรรถนพ วิสุทธีมรรค (2542) กล่าวบรรยายว่า จากสถิติของผู้ใช้ยาเสพติดก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา 30 วัน ตั้งแต่ปี 2536 – 2540 จะพบว่ายาหลักที่ใช้ก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา คือ เฮโรอีน แต่มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่กลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดรักษาแอมเฟตามีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และยังพบว่า กลุ่มผู้ใช้เฮโรอีน เป็นกลุ่มคนว่างงาน กลุ่มผู้ใช้แอมเฟตามีน เป็นกลุ่มเด็กนักเรียน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้ไม่มีรายได้ ดังนั้น การที่จะต้องหาเงินมาซื้อยาเสพติดนั้น ก็ต้องได้มาจากผู้ปกครองหรือจากวิธีการไม่ถูกต้อง เช่นการลักขโมย จี้ ปล้น ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น

2.2 นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

โดยรัฐบาลภายใต้นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายสำคัญต่อการแก้ปัญหายาเสพติด มีการถ่ายทอดนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ในระดับจังหวัด อำเภอภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 เรื่องแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย

1. การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน

กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่จะมีผลต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้มิใช่หน้าที่ของบุคคลใด

บุคคลหนึ่ง แต่ทุกวงการในสังคมจะร่วมกันผลักดันเป็นพลังของแผ่นดิน เข้าต่อสู้เอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยใช้มาตรการป้องกัน นำการปราบปรามด้วยการดูแล และสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชนและกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สถาบันทางสังคมต่างๆ โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัว รวมทั้งเสริมสร้างมาตรการป้องกันและความมั่นคงให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน

2. การควบคุมด้วยยาและสารเคมี

ตรวจสอบ ควบคุม และสกัดกั้น สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติดซึ่งจะออกไปสู่แหล่งผลิตที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งควบคุมด้วยยาหรือสารอื่นที่อาจสามารถนำมาใช้ทดแทนยาเสพติดได้

3. การปราบปราม

พัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ จิตสำนึก และพลังศรัทธา ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี วิธีการและการสนับสนุนต่างๆ ในการสืบสวนปราบปราม ตลอดจนนำมามาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้พิจารณา และทำลายเครือข่ายการผลิต นายทุน ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้มีอิทธิพล ผู้สมคบ ผู้ค้ารายกลางและรายย่อย ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเฉียบขาด

4. การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ทำลายโครงสร้างปัญหาของยาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดนำผู้เสพติดออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มีระบบการติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพ และการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสพติดมีโอกาสดำเนินการบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง

5. การข่าว

จัดและพัฒนางานด้านข่าว การประสานงานข่าว และการปฏิบัติการด้านข่าวของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สามารถสนับสนุนการปราบปรามโดยเฉพาะการปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ การปราบปรามเครือข่าย ผู้ผลิต

นายทุน ผู้มีอิทธิพล ผู้สนับสนุน ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้า ยาเสพติด

6. การอำนวยความสะดวกและการประสานงาน

พัฒนาการด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยจัดปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป(โดยหลายกำแพงของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) กำหนดพื้นที่ที่จะเข้าไปดำเนินการโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

7. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

พิจารณาปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนการยุติธรรม ในคดียาเสพติด ให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรม และจัดปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม เป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ตลอดทั้งเอื้ออำนวยตามนโยบายการให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นต้น

8. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ดำเนินการด้านการต่างประเทศ เพื่อผลักดันและกดดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ กัน จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศโดยเฉพาะ และของภูมิภาคประชาคมโลกโดยรวม โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

9. การวิจัยพัฒนาและติดตามประเมินผล

จัดและมีการสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย และติดตามประเมินผล แผนงานโครงการ แก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเป็นวิชาการ เพื่อพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีหลักการและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งได้รับการวิเคราะห์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และเป็นระบบ

2.3 การมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือการมีส่วนร่วมของประชาชน (Community Participation or People Participation) เป็นหลักการอย่างหนึ่งที่มีมาแต่โบราณ เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบอันสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญ และลงมติยอมรับอย่างเป็นทางการที่จะให้ประเทศภาคีนำเอาหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยพื้นฐานในยุทธศาสตร์ของการพัฒนาแบบใหม่ (ประพนธ์ ปิยรัตน์ :2536)

อุทิศ จิตเงิน (2543) ได้ทบทวนวรรณกรรมเรื่องแนวคิดการมีส่วนร่วม ว่า องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงหรือสมบูรณ์นั้น จะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดระดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการที่สำคัญ คือ ต้องมีการตัดสินใจด้วยตนเองด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดสรร ควบคุม ทางด้านการเงินและการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม

4. การได้รับประโยชน์ ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ที่เท่าๆกัน ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุประสงค์ก็ได้

ชยันต์ วรรณะภูติ (2541) กล่าวว่า การที่จะให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้ย่อมต้องอาศัย “ทัศนะ” ที่ยอมรับว่าชุมชนมีศักยภาพและสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก ที่จะทำให้เกิดทัศนะเช่นนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐไม่ว่าจะเป็น แพทย์ เจ้าหน้าที่อนามัย พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ครู นักวิชาการ ฯลฯ ผ่านกระบวนการเรียนรู้มาอีกระบบหนึ่ง ภายใต้ระบบการศึกษาที่จะทำให้มีความมั่นใจในความรู้ของตน หรือของสถาบันที่มีอยู่ มักจะมองว่าชุมชน หรือชาวบ้าน ขาดความรู้และศักยภาพในการแก้ไขปัญหา วัฒนธรรมของระบบราชการที่สั่งสมมายาวนาน ได้สร้างแบบแผนการทำงานที่สั่งการจากเบื้องบน มีระเบียบขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ทำให้ไม่ยอมเปิดใจกว้างเรียนรู้จากชุมชนหรือชาวบ้าน ปฏิเสธที่จะเข้าใจว่าชุมชนมีระบบความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาอีกชุดหนึ่งที่ตั้งอยู่บนฐานคิดและคุณค่าของชุมชน

แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ การยอมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” ที่จะต้องคืนให้กับประชาชน ตราบใดที่หน่วยงานของทางราชการยังต้องการที่รักษา “อำนาจ” ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ ชุมชนก็ยังไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ว่า

1. ครอบครัวยุคใหม่ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นมานั้น ควรเริ่มต้นแก้ปัญหาจากเด็ก เพราะจากผลการศึกษาพบว่า ยาเสพติดแพร่หลายในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดที่พึ่ง เนื่องจากครอบครัวแตกแยก ครอบครัวต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยให้การเลี้ยงดูที่ดีแก่เด็ก ให้มีการอยู่ดี กินดี ให้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว ให้มีความมั่นคงในชีวิต ให้มีสุขภาพดี ถ้าเด็กมีปัญหาในด้านการศึกษา ด้านการคบเพื่อน มีปัญหาจิตอารมณ์และปัญหาอื่นๆ บิดามารดาควรจะทำตัวเป็นที่พึ่งแก่เด็ก โดยการให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยแก้ปัญหา ให้ความอบอุ่นแก่ลูกหลาน และควรส่งเสริมสุขภาพจิต โดยให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดโดยศูนย์เยาวชนหรือสมาคมต่างๆ

2. ชุมชน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อปัญหาการติดยาเสพติด การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนมักแก้ไขไม่สำเร็จ ตราบใดที่ประชาชนยังมีสภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็น การอพยพของพลเมืองจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาแหล่งชุมชนแออัด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการแก่งแย่งทำมาหากิน ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ฉะนั้นจึงเห็นควรป้องกันการอพยพโดยการส่งเสริมให้ชาวชนบทได้มีที่ทำกินของตนเองในท้องถิ่นของตน ส่งเสริมให้มีความรัก ความหวงแหนในดินแดน ท้องถิ่น โดยรัฐบาลต้องเข้าไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าวและพัฒนาชนบทให้มีความเจริญทัดเทียมหรือใกล้เคียงกับเมือง

สารณีย์ ไทยอนันท์ (2539) ได้เสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการแก้ปัญหายาเสพติด

1. การแก้ไขปัญหายา ควรยึดหลักการยุทธศาสตร์การพัฒนา จากระดับล่างสู่ระดับสูง โดยให้องค์กรชุมชนมีส่วนจัดการเองทุกขั้นตอน
2. ควรคำนึงถึงพื้นที่หรือชุมชนที่มีการจัดตั้งองค์กรชุมชนอยู่แล้ว เพื่อขยายบทบาทและโอกาสขององค์กรชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาของตนเองต่อไป
3. กรณีที่ผู้นำทางการเมืองและไม่ใช่ทางการเมืองของชุมชน คือ ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่นการค้ายาเสพติดหรือเป็นผู้เสพเสียเอง ไม่ยอมให้ความร่วมมือ ก็ให้ประสานกับผู้นำธรรมชาติที่มีอยู่ในหมู่บ้านแทน

บัตรพร อ่อนคำและคณะ (2539) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยชุมชนมีส่วนร่วม ว่า เอนก นาคะบุตร ได้เสนอให้ Shift ยุทธศาสตร์การพัฒนา จากแกนดังที่เคยใช้การบังคับปราบปรามด้วยอำนาจรัฐ มาเน้นการผนึกกำลังกับชุมชนกับองค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยราชการต่าง ๆ ด้วยกระบวนการสร้างความตระหนักในชะตากรรมในปัญหายาเสพติดที่จะต้องเห็นพ้องโดยชุมชนและชาวบ้านว่า “ เป็นปัญหาและชะตากรรมของชาติที่ต้องต่อสู้ และแก้ด้วยตนเอง โดยมีรัฐ หรือ NGO สนับสนุนช่วยเหลือตามสถานะและสถานการณ์ของปัญหา “

พร้อมกันนี้ เอนก นาคะบุตร ได้เสนอลดกิจกรรมพัฒนาด้านสงเคราะห์ ด้านวัตถุ ด้านเศรษฐกิจ โดยให้เพิ่มกิจกรรมในการพัฒนาขีดความสามารถ ความคิด ความรู้ ทักษะให้กับ “ กลุ่มก่อการ “ ที่อาจเป็นผู้นำเยาวชน ผู้นำสตรี ผู้นำธรรมชาติ ที่เป็นปัญหาและรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหายาเสพติดโดยตัวเขาเอง ด้วยกระบวนการเสริมศักยภาพ และภูมิคุ้มกันของชุมชน ซึ่ง เอนก นาคะบุตร ได้สรุปไว้ เป็น 4 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 การเกิด “กลุ่มผู้ก่อการ” ที่ตระหนักและผูกพันเป็น “เจ้าของปัญหายาเสพติด”
- ระยะที่ 2 การขยายความเข้าใจ ขยายเวทีการเรียนรู้ พุดคุยกับชุมชนและจัดตั้ง “องค์กรชุมชน” และ “ประชาคมติชุมชน” เพื่อร่วมกันลงมือแก้ไขปัญหายา
- ระยะที่ 3 การลงมือปฏิบัติ การผนึกกำลังกับหน่วยงานภายนอก
- ระยะที่ 4 การขยายเครือข่ายองค์กรชุมชน การจัดระบบชุมชนเพื่อการฟื้นฟู เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระยะแรกหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชนต้องกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกขององค์กรชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด หันหน้าเข้ามาร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปราม และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.5 จุดแข็งจุดอ่อนของการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา

การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาของ อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย นับว่าประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับหนึ่ง โดยมีจุดแข็งจุดอ่อนดังนี้

จุดแข็ง

1. ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้เรื่องโทษ หรือพิษภัยของยาเสพติด
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐเอาจริงเอาจังในเรื่องของการปราบปราม
3. มีการบำบัดยาเสพติดโดยใช้ ยา Methadone ให้บำบัดทั้งแบบผู้ป่วยนอกและจัดค่ายบำบัด

จุดอ่อน

1. นโยบายไม่ชัดเจน
2. การดำเนินงานเน้นการปราบปรามเพียงด้านเดียว
3. ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด การดำเนินงานมักอยู่แต่ในกลุ่มของภาครัฐเท่านั้น
4. ผู้ที่มารับการบำบัดยาเสพติดส่วนใหญ่กลับไปเสพยาซ้ำอีก

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีข้อสรุปที่จะนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ การเสริมสร้างพลังของชุมชน โดยภาครัฐ สนับสนุนให้ชุมชนสามารถดึงศักยภาพของชุมชนออกมาปฏิบัติการ มีการร่วมคิดร่วมทำแก้ไขปัญหายาและการมองปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องใกล้ตัวซึ่งทุกคนในชุมชนมีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน ดังแสดงในตารางที่ 1

ปัจจัยนำเข้า (Input) → กระบวนการ (Process) → ผลงาน (Output) → ผลลัพธ์ (effect) → ผลกระทบ (Impact)

1. บุคลากร - জন.สาธารณสุข (รพ. , สอ , สสอ) - ผู้นำชุมชน 3 หมู่บ้าน - ครูอาจารย์ ร.ร.มัธยม - ตำรวจ สภ. ชุนตาล 2. ประชาชน หมู่ 5 , 9 , 11 ตำบลป่าตาล 3. งบประมาณ (150,500 บาท) จาก สรรส. 4. วัสดุ , อุปกรณ์	1. อบรมทีมวิจัยเรื่อง AIC และ PRA 2. ทีมวิจัยสนับสนุนตัวแทนประชาชนของแต่ละหมู่บ้านวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนต่อปัญหาสารเสพติด 3. ทีมวิจัยสนับสนุนตัวแทนประชาชนของแต่ละหมู่บ้านร่วมกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดทำกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานโดยชุมชน 4. จัดเวทีสาธารณะของแต่ละหมู่บ้านตัวแทนกลุ่มประชาชนนำกลยุทธ์และแผนเสนอที่ประชุมเพื่อร่วมพิจารณา กำหนดออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ 5. จัดอบรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์	1. ทีมวิจัยจำนวน 17 คนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ AIC และ PRA มีความพร้อมในการนำไปปฏิบัติ 2. มีการประชุมตัวแทน ชุมชนหมู่บ้านละ 1 ครั้ง (ม. 5,9,11) ได้แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3. ชุมชนพิจารณาร่วมกันในเวทีสาธารณะได้กลวิธีและกำหนดเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4. ชุมชนนำกลวิธี / มาตรการสู่การปฏิบัติ 5. พ่อแม่ลูก ญาติตายายกับลูกหลานมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน	1. ชุมชนมีศักยภาพในการร่วมคิดร่วมสร้างร่วมแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด	1. เกิดชุมชนเข้มแข็งมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดด้วยชุมชนเองแบบยั่งยืน 2. หมู่บ้าน 3 หมู่บ้านปลอดยาเสพติด 3. จำนวนผู้เสพยาเสพติดและจำนวนผู้ค้าลดลง
--	--	--	--	--

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยประชาชนและผู้วิจัยร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งทีมผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มในกลุ่มและองค์กรชุมชน เพื่อได้ข้อมูลเบื้องต้น ตามรายละเอียดในภาคผนวก ในการวิจัยมีวิธีการศึกษาและขั้นตอนการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรตาม คือ ปัญหาราสารเสพติด ตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
2. ตัวแปรอิสระ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติด ตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

3.2 กิจกรรมแทรกแซง

1. จัดอบรมทีมวิจัยให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้ในเรื่องเทคนิค AIC
2. ทีมวิจัยเข้าร่วมกิจกรรมในหมู่บ้าน โดยสร้างโอกาส และส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในกระบวนการคิด การร่วมกันแก้ไขปัญหาลดจนกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติดด้วยเทคนิค AIC
3. ตัวแทนชุมชนนำมาตรการต่างๆสู่การพิจารณาในเวทีสาธารณะ
4. ชุมชนนำมาตรการที่กำหนดโดยชุมชนสู่การปฏิบัติ
5. จัดอบรมครอบครัวสัมพันธ์
6. ทีมวิจัยติดตามประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาราสารเสพติด ของ 3 หมู่บ้าน

3.3 รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการศึกษาคือการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

3.4 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลของการศึกษาคือการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ผู้นำชุมชนของ 3 หมู่บ้าน (หมู่ 5,9และหมู่ 11 ต.ป่าตาล)
2. ข้อมูลจากฝ่ายปกครองโรงเรียนขุนตาลวิทยาคม
3. ข้อมูลจาก สถานีตำรวจภูธรอำเภอขุนตาล

4. ข้อมูลจากตัวแทนหมู่บ้าน 3 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 30 คน

3.5 ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 (3 เดือน) รวบรวมพลังประชาชนเพื่อตีแผ่สภาพปัญหาสารเสพติดในชุมชนตลอดจนหา

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญห

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดในขั้นตอนนี้ไว้ดังนี้

1. พัฒนาทีมวิจัยให้มีความสามารถในการช่วยชุมชนในการตั้งศักยภาพออกมาอย่างเป็นระบบ ในการวิเคราะห์ปัญหาการเสพติด เสพสารเสพติด ความต้องการของชุมชน โดยกำหนดที่จะใช้วิธีการของ AIC และ PRA
2. ทีมวิจัยร่วมกับกลุ่มและองค์กรชุมชนศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนต่อปัญหาสารเสพติด
3. กลุ่มและองค์กรชุมชนร่วมกันหาแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหา จัดทำกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานโดยชุมชน
4. จัดเวทีสาธารณะเสนอสาระสำคัญและรับฟังความคิดเห็นต่อสิ่งที่กลุ่มและองค์กรชุมชนได้ร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำแผนแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ระยะที่ 2 (10 เดือน) ศักยภาพของชุมชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญห

ในระยะนี้เป็นการดำเนินการตามกลวิธีที่ชุมชนได้ร่วมกันวางแผน โดยชุมชนจะมีการ

เรียนรู้ และปรับวิธีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามสภาพการณ์ที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

ระยะที่ 3 (2 เดือน) สรุปผลและประเมินผลและปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสม

โดยการจัดสนทนากลุ่มในกลุ่มและองค์กรชุมชน นำเสนอและรับฟังข้อเสนอแนะในเวทีสาธารณะในชุมชนทั้ง 3 แห่ง

3.6 ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ. 2543 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2545

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลได้ใช้แนวทางการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ทีมผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลทุกระยะของการเก็บข้อมูลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาแยกแยะเป็นหมวดหมู่จนกระทั่งสิ้นสุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์แต่ละขั้นตอนต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แบบเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบาย จนกระทั่งถึงการวิเคราะห์เชิงสรุปเพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ทีมวิจัยได้เก็บข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านโดยการสนทนากลุ่ม ในกลุ่ม เยาวชน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่ม อ.ส.ม.และผู้นำชุมชน และได้ใช้เทคนิค AIC ในการประชุมร่วมกับตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ตัวแทนเยาวชน ตัวแทนแม่บ้าน ตัวแทนประชาชน และตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 30 คน โดยใช้เวลา 2 วัน ต่อหมู่บ้าน ตลอดทั้งได้เก็บข้อมูลในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ของโรงเรียนขุนตาลวิทยาคม ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านทั้งสาม โดยใช้เทคนิค AIC เช่นกัน ซึ่งได้ข้อมูลสำคัญ ดังแสดงในภาคผนวก และจากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาด้านยาเสพติด และภาพฝันตลอดถึงแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ของทั้งสามหมู่บ้านมีดังนี้ คือ

สภาพปัญหายาเสพติดในบ้านเจดีย์ หมู่ 5 และหมู่ 11

หมู่ 5 มีผู้เสพยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า ประมาณ 10 ราย มีผู้มีพฤติกรรมเป็นผู้ค้า 2 ราย สำหรับหมู่ 11 มีผู้เสพประมาณ 10 ราย ผู้นำสงสัยว่าจะเป็นผู้ค้า 2 ราย ในผู้เสพมี 1 รายที่เสพมากจนมีอาการคลุ้มคลั่ง ชอบอาละวาดทำร้ายบิดา และสุดท้ายได้เสียชีวิตลงจากการถูกยิง

เยาวชนโดยเฉพาะที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมมั่วสุม โดยใช้ศาลาหน้าวัดเจดีย์ บริเวณใต้สะพานข้ามลำห้วยในหมู่บ้าน บางครั้งพบว่ามี การดื่มสุรา เสพยาบ้าด้วย นอกจากนั้น จะมีการจัดงานวัดเกิด ทั้งในหมู่บ้านหรือบ้านเพื่อนที่ต่างหมู่บ้าน มีการดื่มสุรากันทั้งที่อายุน้อย รวมทั้งบางครั้งมีการเสพยาบ้าและมั่วสุมทางเพศ อีกด้วย

ในหมู่บ้านมีเด็กที่เสพยาเสพติดและเคยขายยาเสพติดในโรงเรียน ถูกอาจารย์ตักเตือนหลายครั้ง ยังปฏิบัติอยู่จึงถูกให้ย้ายโรงเรียน นอกจากนี้ มีวัยรุ่นที่เมาสุรา ชอบดื่มมอเตอร์ไซด์เร็ว และส่งเสียงดัง ก่อความรำคาญให้เพื่อนบ้านอยู่บ่อย ๆ

นอกจากนั้น บ้านเจดีย์ ยังมีเขตติดต่อกับรั้วโรงเรียนขุนตาลวิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของอำเภอขุนตาล ชาวบ้านพบว่า มักจะมีนักเรียนปั่นรื้อด้านหลังโรงเรียน มั่วสุมอยู่บริเวณป่าสักหลังโรงเรียนเป็นประจำ พบว่ามีการเสพยาบ้าในหลาย ๆ จุด เช่นที่ห้างนา บริเวณสวนกล้วย ริมห้วย ลำเหมือง

ข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนพบว่า มีการแอบเสพยาบ้าบริเวณห้องน้ำโรงเรียน มีบุคคลภายนอก แอบนำยาบ้ามาจำหน่ายข้างกำแพงโรงเรียน มีเด็กนักเรียนเอามาจำหน่ายกันเองในโรงเรียน มีการขายและเสพบริเวณโรงฝึกงาน ใต้อาคารเรียน เด็กบางคนติดยา ช่มชู้รื้อน่องเพื่อขอเงินไปซื้อยาบ้า เมื่อได้เงินแล้วก็จะดื่มมอเตอร์ไซด์ออกไปนอกโรงเรียน เพื่อซื้อยามาเสพ เด็กนักเรียนที่เสพ

ยาบ้ามีทั้งหญิงและชาย รวมทั้งมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนด้วย นอกจากนั้นยังมีเพื่อนนักเรียนที่ไปเสพหรือซื้อขายยาบ้าที่บ้านใหม่พัฒนาแล้วถูกตำรวจจับได้และดำเนินคดีหลายราย

ภาพฝัน / มาตรการทางเลือกในการแก้ปัญหา

ในขั้นตอนการรวมพลังสร้างอนาคต กลุ่มชาวบ้านได้ร่วมกันสร้างภาพฝันของหมู่บ้านสำหรับหมู่ 5 ดังนี้

“อยากให้บ้านเจดีย์ เป็นหมู่บ้านที่สงบสุข ร่มเย็น ยังคงมีป่าไม้ที่เขียวชะอุ่ม มีอ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตร มีน้ำดื่มที่ใสสะอาด ประชาชนในหมู่บ้านอยู่กันอย่างพี่น้อง ลูกหลานเป็นคนดี ไม่มั่วสุม ไม่มีการใช้ยาเสพติด มีลานกีฬาประจำหมู่บ้าน มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ มีโรงงานใกล้หมู่บ้านเพื่อชาวบ้านจะได้มีงานทำ ”

สำหรับหมู่ 11 ได้วาดความฝันไว้ว่า

“อยากให้หมู่บ้านมีความสงบร่มเย็น คงความสมบูรณ์ของผืนป่าและแหล่งน้ำของหมู่บ้าน อยากจะมีฝายกั้นน้ำขนาดใหญ่ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ทางการเกษตร จะได้มีอาชีพ มีรายได้ที่ดีขึ้น โดยไม่ต้องดิ้นรนหางานทำต่างจังหวัด จะทำให้พ่อ แม่ ลูก ได้อยู่เป็นครอบครัวที่อบอุ่น ณ หมู่บ้านของตนเอง จะทำให้ปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติดลดลงไปได้ นอกจากนั้น กลุ่มชาวบ้านยังอยากเห็นหมู่บ้านที่ปลอดจากสารเสพติด ลูกหลานจะได้เติบโตเป็นเยาวชนที่ดี มีอนาคต “

ดังคำขวัญหมู่บ้านที่ว่า “*ถิ่นเจดีย์ใหม่งามศรี กลุ่มสตรีพัฒนา ผลิตภัณฑ์หญ้าไม้วาด ใสสะอาดน้ำตกเกว๋วลย์ ปัจจุบันปลอดยาเสพติด* “

ในขั้นตอนการหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มชาวบ้านได้ร่วมกันหาแนวทางได้ดังนี้

1. มาตรการประสานงาน บ้าน โรงเรียน เนื่องจากเด็กนักเรียนต้องใช้ชีวิตประจำวันทั้งอยู่ที่บ้านและโรงเรียน บางครั้งมีการโทษกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น ผู้ปกครองก็ว่าครู อบรมดูแลเด็กไม่ดี ครูก็ว่าเด็กอยู่กับโรงเรียนแค่ 8 ชั่วโมงต่อวัน ที่เหลือผู้ปกครองต้องรับผิดชอบ จึงควรมีการประสานงานกันเพื่อช่วยดูแลเด็กร่วมกัน
2. มาตรการสร้างกฎระเบียบหมู่บ้าน ที่ผ่านมาชาวบ้านมีมุมมองว่ากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทยค่อนข้างอ่อน ไม่มีผลในทางปฏิบัติ ผู้ค้า ผู้เสพเมื่อถูกจับดำเนินคดี ไม่นานก็ถูกปล่อยออกมาและมีพฤติกรรมเช่นเดิมอีก ควรจะมีโทษรุนแรงสำหรับผู้ค้า เช่น ห้ามเยี่ยม ห้ามประกันตัว ผู้ค้ารายใหญ่ควรมีโทษรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิต อย่างไรก็ตามกฎหมายระดับประเทศคงอยู่เหนือความสามารถที่หมู่บ้านจะจัดการ แต่ในระดับหมู่บ้านควรมีกฎระเบียบเกี่ยวกับผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด เพื่อจะได้เกิดการกลัวเกรงบ้าง
3. มาตรการด้านครอบครัว ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงามให้กับ

ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเอง ต้องใส่ใจในผลการเรียนและการออกจากบ้านเพื่อไปทำกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนว่ามีแอบหนีไปในทางไม่ดีหรือไม่ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ครอบครัว

4. มาตรการส่งเสริมกลุ่ม / กิจกรรม เยาวชน เนื่องจากเยาวชนเป็นวัยที่รักสนุก หากไม่มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทำ อาจชวนกันไปมั่วสุมในสิ่งที่ไม่ดีหรือสารเสพติดได้

5. มาตรการพัฒนาด้านอาชีพ กลุ่มชาวบ้านมองว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กต้องติดสารเสพติดเนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานต่างจังหวัด บางครั้งต้องทิ้งลูกให้อยู่ตามลำพังหรืออยู่กับตา ยาย ทำให้เด็กถูกเพื่อนชักจูงหรือบ้านกลายเป็นแหล่งมั่วสุมของเพื่อนๆ ในการสังสรรค์ดื่มสุรากระทั่งสุดท้ายลงเอยด้วยสารเสพติดได้ หากมีอาชีพรองรับ พ่อแม่มีเวลาอยู่กับลูกมากขึ้น คงลดปัญหาสารเสพติดลงได้บ้าง

6. มาตรการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เรื่องยาเสพติดนอกเหนือจากชาวบ้านจะสอดส่องดูแลกันเองแล้ว ในบางกรณีเช่นสงสัยว่าจะมีใครเป็นผู้ค้ายาเสพติด คงต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ติดตาม ตรวจสอบและจับกุม นอกจากนั้นการที่ตำรวจช่วยสอดส่องหรือมีชุดสายตรวจมายังแหล่งที่วัยรุ่นชอบมั่วสุม ก็จะเป็นการป้องปรามได้ในระดับหนึ่ง

7. มาตรการด้านศาสนา ศาสนาน่าจะเป็นทางออกทางหนึ่ง หากวัยรุ่นได้รับการอบรม เทศนาโดยพระภิกษุหรือได้ร่วมบรรพชาในภาคฤดูร้อน ก็น่าจะเป็นการดีกว่าที่จะใช้เวลาไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์

สำหรับรายละเอียดของโครงการแก้ปัญหาจะนำเสนอในลำดับต่อไป

สภาพปัญหายาเสพติดหมู่ 9

1. ชาวบ้านส่วนใหญ่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดี พอเสร็จจากฤดูทำนาก็เข้าไปทำงานต่างจังหวัด / กรุงเทพฯ หรือบางครอบครัวพ่อแม่ก็ไปทำงานต่างจังหวัดตลอด โดยให้ลูก ๆ อยู่กับตา - ยาย ปู่ - ย่า ทำให้ เด็ก ๆ ไม่ค่อยได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว
2. ในฤดูแล้ง ไม่มีน้ำทำการเกษตร ชาวบ้านไม่มีรายได้
3. เยาวชน / เด็ก ถ้าโรงเรียนปิดเทอมก็ไม่ได้ทำอะไร มีเยาวชนบางคน บางกลุ่มเที่ยวมั่วสุมกัน
4. มีการซื้อ / ขาย ยาเสพติดในหมู่บ้าน และเด็กนักเรียนมัธยมเสพยาเสพติด และมีบางรายต้องออกจากโรงเรียน
5. การจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่จริงจังและไม่เด็ดขาด จะจับเฉพาะปลายเหตุ คือ คนเสพ แต่ไม่จับคนขาย โดยเฉพาะพ่อค้ารายใหญ่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ของอำเภอขุนตาล

บ้านร่องขุนเหนือ มีผู้เสพยาบ้าประมาณ 30 ราย มีทั้งเด็กนักเรียน วัยรุ่นและวัยทำงาน มีเสพหนัก 2 ราย มีผู้ค้าในหมู่บ้านหลายราย มี 1 รายที่ถูกจับกุมดำเนินคดี และเมื่อได้ประกันตัวออกมาก็ถูกลอบยิงเสียชีวิต ส่วนภรรยาและบุตรก็ถูกจับกุมและคุมขังในคดียาเสพติดอยู่

ภาพฝัน / มาตรการ / ทางเลือกในการแก้ปัญหา หมู่ 9

“อยากให้หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านเกษตรพอเพียง มีแหล่งน้ำดี ทำนา ทำสวนได้ตลอดปี เด็กและเยาวชนมีความสุข สนุกสนาน ได้ความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ พ่อแม่มีงานทำ มีรายได้ ไม่ต้องไปหางานทำที่ต่างจังหวัด มีครอบครัวที่อบอุ่น เป็นหมู่บ้านปลอดสารเสพติด ไม่มีคนขาย และคนเสพยาเสพติดในหมู่บ้าน อยากให้ทุก ๆ คน มีความสุข วัดเป็นแหล่งรวมจิตใจของทุกคน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ทุก ๆ คนเข้าไปใช้ประโยชน์ในการออกกำลังกายทุก ๆ วัน “

มาตรการการแก้ไขปัญหายาเสพติด หมู่ 9 ตำบลป่าตาล

1. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์การเกษตร และทำไม้กวาดและส่งเสริมอาชีพเยาวชน
2. จัดอบรมพ่อ แม่ ลูก ให้เข้าใจซึ่งกันและกัน
3. การป้องกันและปราบปราม
 - มีกรรมการหมู่บ้าน และชาวบ้านสอดส่องดูแลแจ้งเบาะแส
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐปราบปรามอย่างจริงจังและเด็ดขาด
4. ส่งเสริมด้านการกีฬาให้เยาวชน

สำหรับรายละเอียดโครงการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้ง 3 หมู่บ้าน มีแสดงในภาคผนวก

ในช่วงระยะที่มีการดำเนินงานวิจัย มีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรการที่ชุมชนได้กำหนดเพื่อแก้ไขปัญหา โดยรัฐบาลภายใต้นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายสำคัญต่อการแก้ปัญหายาเสพติด มีการถ่ายทอดนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ในระดับจังหวัด อำเภอภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 เรื่องแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งทางอำเภอขุนตาล ได้มีการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอขุนตาล (ศ.ป.ส.อ.ขุนตาล) ขึ้น และได้ดำเนินการจริงจังตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 ซึ่งมีแผนงานที่สำคัญ 2 แผน ดังนี้

1. แผนงานป้องกัน

ได้จัดตั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล 5 ชุด ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ในอำเภอ (การปกครอง ตำรวจ โรงพยาบาล สาธารณสุข ครู ฯลฯ) จำนวน 10 – 12 คน ต่อทีม ลงปฏิบัติการในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เพื่อทำให้เป็นหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด จำนวน 13 หมู่บ้าน (25% ของหมู่บ้านทั้งหมดในอำเภอ ภายในปี 2545) โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1. เตรียมชุมชน

โดยการหาข้อมูลประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ติดต่อประสานงานผู้นำ แกนนำหมู่บ้าน เพื่อเตรียมลงพื้นที่

2. ประชาคมเล็ก

โดยชุดปฏิบัติการประจำตำบลลงพื้นที่ของผู้นำ แกนนำ และคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหายาเสพติดของหมู่บ้าน จำนวนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ แล้วร่วมร่างกฎระเบียบหมู่บ้านเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของหมู่บ้าน (แล้วนำแจกทุกหลังคาเรือน)

3. เวทีชาวบ้าน

โดยให้นำร่างกฎระเบียบเข้าสู่ที่ประชุมราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น

4. ประชาคมใหญ่

ให้นำร่างกฎระเบียบฯ ที่ผ่านเวทีชาวบ้านเข้าสู่ประชาคมใหญ่ โดยให้ราษฎรทุกหลังคาเรือนมาร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นอีกครั้ง แล้วลงประชามติเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เป็นกฎระเบียบของหมู่บ้านต่อไป และขอรายชื่อคณะกรรมการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหมู่บ้านเสนอ ศ.ป.ส.อ. ต่อไป

5. การติดตามประเมินผล

โดยชุดปฏิบัติการประจำตำบลลงพื้นที่ ติดตามสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของแต่ละหมู่บ้าน ว่ามีผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ลดลงหรือไม่ หรือมีการนำตัวผู้เสพไปบำบัดรักษาที่

โรงพยาบาลหรือไม่ หากหมู่บ้านใดไม่มีผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ให้ประชุมประชาคมใหญ่ผ่านมติของหมู่บ้าน เสนอ ศ.ป.ส.อ. เพื่อประกาศเป็นหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติดต่อไป

6. ประกาศเป็นหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด

เมื่อผ่าน ศ.ป.ส.อ. เสนอผ่าน ศ.ป.ส.จ. และเสนอผ่าน ศ.ป.ส.ช. แล้วรับรองว่าเป็นหมู่บ้านที่ไม่มีผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ หมู่บ้านนั้นก็จะได้รับพระราชทานขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และประกาศเป็นหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด

2. แผนงานปราบปราม

โครงการชุดปฏิบัติการร่วมป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อ.ขุนตาล

เนื่องจากบ้านใหม่พัฒนา หมู่ที่ 10 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล เป็นหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด (แหล่งจำหน่าย) ในพื้นที่อำเภอ ดังนั้น ทาง ศ.ป.ส.อ. จึงได้จัดชุดปฏิบัติการขึ้นมา 1 ชุด ประกอบด้วยกำลังผสมระหว่างฝ่ายปกครองและตำรวจ ใน 1 วัน เข้าเวรยามตลอด 24 ชั่วโมง ประกอบด้วย ตำรวจ 2 นาย สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ 16 (อส.) จำนวน 2 นาย และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ (ผรส.) จำนวน 2 นาย อยู่ประจำ ณ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาวเขา หมู่ที่ 10 ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล โดยเฝ้าระวังตรวจตราผู้ที่ผ่านเข้าออกหมู่บ้าน และผู้มีพฤติกรรมจำหน่าย ซื้อมาเสพติดที่ผ่านเข้าออกหมู่บ้านดังกล่าว

นอกจากนั้นยังได้กำหนดให้หมู่บ้านจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดประจำหมู่บ้านขึ้น โดยมีคณะกรรมการ 5 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายอำนวยการ
2. ฝ่ายป้องกัน
3. ฝ่ายปราบปราม
4. ฝ่ายบำบัดรักษา
5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ซึ่งผลจากการดำเนินงาน ได้ส่งผลกระทบต่อหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่วิจัย เนื่องจากการได้รับการกระตุ้นจากชุดปฏิบัติการประจำตำบลอีกครั้งหนึ่ง และโดยเฉพาะมาตรการด้านปราบปราม ที่ได้จัดตั้งชุดปฏิบัติการ ร่วมป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ณ บ้านใหม่พัฒนา ต.ยางฮอม อ.ขุนตาล ทำให้ประชาชนในพื้นที่มองเห็นว่าส่วนราชการ ได้เอาใจจริงเอาใจมากขึ้นในเรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ภายหลังจากที่ทางหมู่บ้านโดยการนำของคณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดและหาแนวทางแก้ไข ตลอดจนได้กำหนดมาตรการต่างๆจากการร่วมคิดร่วมทำของสมาชิกในหมู่บ้าน โดยการปรับมาตรการที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับนโยบายด้านยาเสพติดของอำเภอขุนตาล ซึ่งมาตรการดังกล่าว ที่ ชุมชนกำหนดใน 3 หมู่บ้าน พอสรุปได้ดังนี้

1.มาตรการสร้างกฎระเบียบ หมู่บ้าน

1.1 กฎระเบียบหมู่บ้านปลอดภัยเสพติดเฉลิมพระเกียรติบ้านเจดีย์หมู่ 5และบ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ที่ 11 ต.ป่าตาล (ทั้งสองหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่ที่ติดกัน ซึ่งเดิมหมู่ที่ 11 แยกหมู่บ้านออกมาจาก หมู่ที่ 5 สมาชิกทั้งสองหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นญาติกัน และเป็นสมาชิกฌาปนกิจกลุ่มเดียวกัน ตลอดจนการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน จะมีลักษณะคล้ายกัน)

ผู้เสพ

1. ให้ผู้ปกครองเตือนคนในครอบครัวก่อน ให้เลิกเสพ
2. ถ้าผู้เสพไม่เลิกให้ผู้ปกครองนำไปรักษา

ผู้ชาย

1. ไม่ว่าจะเป็นผู้ค้ารายย่อย หรือรายใหญ่ ที่อยู่ในหมู่บ้านถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม และดำเนินคดีถึงที่สุด จะถูกตัดสิทธิประโยชน์ทุกอย่างดังนี้
 - 1.1 ให้งดการจ่ายเงินสมาชิก และขับออกจากสมาชิกศพ
 - 1.2 ตัดสิทธิในการใช้น้ำประปาในหมู่บ้าน
 - 1.3 ไม่ให้ยืมอุปกรณ์ ของใช้ในหมู่บ้านทุกอย่าง
 - 1.4 งดการช่วยเหลือการงานจากชาวบ้านทุกงาน
 - 1.5 การตัดสิทธิดังกล่าว ให้ตัดตั้งแต่ศาลตัดสินคดีถึงที่สุด

การตัดสิทธิ

1. ถ้าจับผู้ชายได้ในหมู่บ้าน หรือชายในบ้าน จะตัดสิทธิทั้งครอบครัว ถือว่าสมรู้ร่วมคิดทั้งครอบครัว (ยกเว้นบ้านหลังนั้นถูกกลั่นแกล้ง โดยเจ้าบ้านไม่ทราบ ศาลตัดสินว่าไม่มี ความผิด)
2. ถ้าขายนอกบ้านและถูกจับได้ จะตัดสิทธิเป็นรายบุคคล
3. การกลับเข้าเป็นสมาชิกศพ ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทั้ง 2 หมู่บ้าน

**นอกจากกฎระเบียบด้านยาเสพติดแล้ว ทั้งสองหมู่บ้านยังได้กำหนด
กฎระเบียบ สำหรับจัดระเบียบสังคมในหมู่บ้านคือ**

1. ยิงปืนในหมู่บ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการหมู่บ้าน ถ้ามี
พยานหลักฐานพร้อม **ปรับ 500 บาท**
2. ทะเลาะวิวาทในหมู่บ้าน ปรับคนชกก่อน **500 บาท** เข้ากองกลาง คู่กรณี จะเรียก
ค่าเสียหายอีกต่างหาก
3. การทะเลาะวิวาท ถ้าหากผู้นำหมู่บ้านหรือกรรมการเข้าไปห้ามแล้วยังไม่ฟัง
ปรับ 500 บาท
4. เบียดปลາ หรือจี้ปลานในที่สาธารณะ หรือห้วยน้ำในหมู่บ้าน **ปรับ 1,000 บาท**
5. ลักขโมยเพื่อเอาไปจำหน่าย **ปรับ 1,000 บาท**
6. ลักขโมยเพื่อนำไปประกอบอาหารเลี้ยงครอบครัว **ปรับ 500 บาท**
7. ก่อความรำคาญในหมู่บ้าน เช่น บิดรถให้เกิดเสียงดังโดยเจตนา ก่อวุ่นหรือกระทำการทำ
ทลายกฎของหมู่บ้าน ไม่ว่าจะกลางวันหรือกลางคืน มีโทษ ดังนี้
 - 7.1 เรียกมาเตือนก่อน
 - 7.2 ถ้าทำอีก **ปรับ 500 บาท**
8. ผู้ใดที่ทำผิดกฎของหมู่บ้าน เมื่อทางผู้นำหมู่บ้านหรือคณะกรรมการเรียกมาปรับไม่ว่ากรณี
ใด ถ้าผู้นั้นไม่ยอมให้ปรับ หรือไม่จ่ายค่าปรับเกิน 15 วัน ผู้นั้นต้องถูกตัดออกจากสมาชิก
ศพ 5 ปี
9. ผู้ที่ถูกปรับหรือลงโทษโดยการตัดสมาชิกนั้น ถ้าพ้นกำหนด 5 ปีแล้ว ต้องการเข้าเป็น
สมาชิกมาปนกิจ ต้องจ่ายเงินทอนคืนทั้งหมด (พร้อมใบรับรองแพทย์)

ในการใช้กฎระเบียบหมู่บ้านของบ้านเจดีย์ทั้ง 2 หมู่ คณะกรรมการหมู่บ้านจะใช้ “ ไม่อ่อน
“ หรือการตักเตือนก่อน โดยเมื่อทราบหรือสอดส่องพบว่า ผู้ใดมีพฤติกรรมในการเสพหรือค้ายาเสพติด
ก็ทำการตักเตือนโดยคณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน หลังจากการใช้กฎระเบียบหมู่บ้าน ผู้ที่เคย
มีพฤติกรรมเสพยาลดลงอย่างมาก เฉพาะหมู่ 11 ไม่มีผู้เสพ ผู้ค้ายาบ้าเลย ส่วนหมู่ 5 คงเหลือผู้เสพ
อยู่
2 ราย ซึ่งโดยมากจะไป ๆ มา ๆ ระหว่าง กรุงเทพฯ กับหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามสำหรับบทลงโทษตัดออก
จากสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในกรณียาเสพติดยังไม่ได้ใช้บังคับเนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการตักเตือนอยู่ มีแต่
บทลงโทษกรณีละเมิดกฎหมายหมู่บ้านกรณีอื่นเช่นทะเลาะวิวาท ซึ่งในหมู่ 11 ได้ลงโทษเป็นการปรับไป
จำนวน 4 ราย

1.2 กฎระเบียบหมู่บ้าน หมู่ที่ 9 ต. ป่าตาล อ. ชุนตาล

ในส่วนของบ้านร่องขุนเหนือ หมู่ที่ 9 ได้ร่างและกำหนดใช้กฎระเบียบหมู่บ้านร่วมกับบ้านร่องขุน หมู่ 6 และบ้านป่าช้าหมู่ 8 ต.ป่าตาล เนื่องจากมี ฌาปนกิจสงเคราะห์ร่วมกัน โดยมีกฎหมายบ้านดังนี้

ผู้เสพ

1. ถ้าผู้เสพหรือผู้ปกครอง ไม่เข้าร่วมโครงการ ให้ตัดออกจากสมาชิกทุกอย่างในหมู่บ้าน

เฉพาะบุคคล

2. คณะกรรมการเตือนผู้เสพแล้ว ไม่เลิกเสพ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมาย

ผู้ค้า

1. หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ค้า ให้ตัดออกจากสมาชิกสงเคราะห์ทั้งครอบครัว และไม่ให้ใช้ของส่วนรวมของหมู่บ้านทุกอย่าง รวมทั้งน้ำประปาหมู่บ้านด้วย

2. ยาวชนเป็นผู้ค้าและถูกจับดำเนินคดี 2 ครั้ง ให้ตัดออกจากสมาคมหมู่บ้าน

ข้อตกลงร่วม

- ให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ช่วยกันดูแลและตักเตือนบุตรหลานไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- หากทราบว่าใครมีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจเกี่ยวกับยาเสพติด ให้แจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

ซึ่งผลการใช้กฎระเบียบหมู่บ้านในบ้านร่องขุนเหนือ ยังอยู่ในขั้นตักเตือนเป็นส่วนใหญ่และพบว่าผู้เสพหลายรายได้หยุดเสพ ผู้ปกครองหลายรายได้เข้มงวดดูแลไม่ให้บุตรหลานตนเองไปข้องแวะกับยาเสพติดไม่ว่าจะค้าหรือเสพ

2. มาตรการด้านครอบครัว

หลังจากกระบวนการกลุ่มและการกำหนดแนวทางแก้ปัญหาสารเสพติดในหมู่บ้าน ได้มีการพูดคุยกันในครอบครัวและในชุมชนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของปัญหาเสพติด พ่อแม่ ผู้ปกครองได้ดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้น คณะผู้วิจัยและคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้จัดให้มีกิจกรรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความรัก ความเข้าใจในครอบครัว โดยจัดกิจกรรม 2 วัน มีรายละเอียดกิจกรรมดังแสดงในภาคผนวก

3. มาตรการด้านการประสานงาน บ้าน - โรงเรียน

ทางผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนหนึ่งเป็นคณะกรรมการการศึกษาได้ให้ข้อมูลและสภาพปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนก็ได้มีการตอบสนองเป็นอย่างดี อาทิ หากมีกิจกรรมใน

วันหยุด หรือนักเรียนต้องร่วมกิจกรรมเสริมนอกเวลา จะมีหนังสือแจ้งมายังผู้ปกครอง หรือกรณีที่หมู่บ้านพบมีเด็กนักเรียนหนีเรียน หรือมั่วสุมกันนอกโรงเรียน จะมีการแจ้งอาจารย์ฝ่ายปกครอง ซึ่งก็จะออกมาสอดส่องดูแลทันที

ในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็มีการกวดขันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด เช่นการทูปกำแพงกันน้ำห้องน้ำออก เพื่อไม่ให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งมั่วสุมได้ การจัดกิจกรรมเสริม เช่นสนับสนุนให้มีการเล่นกีฬา ดนตรี ฯลฯ

4. มาตรการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในหมู่บ้านโดยคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการจัดเวรยามสอดส่องพฤติกรรมของวัยรุ่นและจุดมั่วสุมในเวลากลางคืน หากพบก็มีการตักเตือน หากไม่เชื่อฟังก็มีการประสานงานแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อมาดูแล ซึ่งในส่วนของบ้านเจดีย์ หมู่ 5 เคยพบว่ามั่วสุมกันจากต่างหมู่บ้านนำยาบ้ามาขายให้สามเณรในวัด คณะกรรมการหมู่บ้านได้ตักเตือนไป สังเกตว่าก็ไม่มาอีก บางครั้งเมื่อกรรมการหมู่บ้านพบว่ามั่วสุมกันหนีเรียนมั่วสุม สงสัยจะมีการเสพยากัน ก็จะประสานแจ้งทางตำรวจให้มาตรวจสอบดูแล ในบ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9 เคยมีการมั่วสุมของนักเรียนที่บ้านซึ่งพ่อแม่ไปทำงานต่างประเทศ มีการเมาสุราส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนบ้าน เมื่อกรรมการหมู่บ้านตักเตือนแล้วไม่เชื่อฟังก็มีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาจับกุมดำเนินการต่อไป

ปัญหาที่พบคือบางครั้งเมื่อสงสัยนักเรียนมั่วสุมเสพยาหรือสงสัยมีการค้ายาบ้า กรรมการหมู่บ้านได้แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่กำลังตำรวจไม่สามารถมาได้ทันเวลาที่ เมื่อมากลุ่มก็สลายไปแล้ว ทำให้ไม่สามารถทำอะไรได้

นอกจากนี้เมื่อพบหรือสงสัยผู้มีพฤติกรรมค้ายาบ้า ได้แจ้งไปแต่ทางตำรวจไม่สามารถจะมากันหรือจับกุมได้ทันที ต้องรอไปขอหมายค้นจากศาลที่อยู่ในตัวจังหวัดเชียงรายเสียก่อน

5. มาตรการด้านการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเยาวชน

กลุ่มเยาวชน นับว่ามีส่วนสำคัญที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด ที่ผ่านมา บ้านเจดีย์ หมู่ 5 ได้มีการรวมกลุ่มเยาวชนอยู่ แต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ส่วนหนึ่ง เนื่องจากเยาวชนเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เรียนต่อ ต้องดิ้นรนหางานทำยังต่างจังหวัด ภายหลังจากการกำหนดมาตรการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเยาวชน จึงได้ดำเนินการเข้มแข็งขึ้น โดยเน้นการกีฬาเป็นหลัก ได้มีการรวมเยาวชนทั้ง 2 หมู่บ้าน จัดตั้งทีมฟุตบอลขึ้น ซึ่งได้ร่วมเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในการแข่งขันกีฬาระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ รวมทั้งต่างอำเภอเป็นบางครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการจัดสนองนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้ใช้กีฬาด้านยาเสพติด

สำหรับหมู่ 11 เดิมไม่มีกลุ่มเยาวชน ก็มีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชน มีคณะกรรมการรับผิดชอบชัดเจน มีการจัดกิจกรรม อาทิ ฝึกป่ากลุ่มเยาวชน กิจกรรมสอยดาว ในงานประเพณีของหมู่บ้านรวมทั้งจัดทำโครงการเกษตรเลี้ยงปลา เพื่อของบประมาณดำเนินการจาก อบต.อีกด้วย

6.มาตรการด้านการส่งเสริมอาชีพ

การที่พ่อแม่บางส่วนต้องไปทำงานต่างจังหวัด เพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้ลูกหลานบางส่วนขาดความอบอุ่น และอาจถูกชักจูงให้เสพยาเสพติดได้ง่าย ทางหมู่บ้านได้พยายามหาอาชีพเสริม เพื่อก่อให้เกิดรายได้ให้กับหมู่บ้าน ซึ่งบ้านเจดีย์ทั้ง 2 หมู่บ้าน ได้จัดตั้งกลุ่มทำไม้กวาดขึ้น โดยอาศัยงบประมาณเริ่มต้นจากกองทุนชุมชน และจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าตาล ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะนี้ ได้พัฒนาเป็นตัวแทน “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ “ ตามนโยบายของรัฐบาลอีกด้วย สำหรับบ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9 ได้ทดลองปลูกหญ้าไม้กวาด(ข้าวฟ่าง)โดยเช่าที่สาธารณะของโรงเรียนจำนวน 6 ไร่ โดยได้งบประมาณเบื้องต้นจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าตาล เป็นเงิน 10,000 บาท ในระยะเวลา 1 ปี ได้ผลกำไรถึง 30,000 บาท

นอกจากนี้ ยังได้มีการกักเก็บน้ำทำสวนผักกาด สวนหอม ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น หากสามารถสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ขึ้นได้ ก็จะทำให้มีอาชีพ มีรายได้ อยู่กับบ้าน กับครอบครัวได้อย่างแน่นอน

จากการดำเนินการตามมาตรการต่างๆข้างต้น ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ได้มีการติดตามผลสถานการณ์ทางด้านยาเสพติด พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมาก สภาพหมู่บ้านทั่วไปดูสงบขึ้น วัยรุ่นไม่ค่อยมีการมั่วสุมเหมือนก่อน จำนวนผู้เสพยาบ้าลดลง หมู่ 5 จากเคยเสพประมาณ 10 ราย เหลืออยู่ 2 ราย หมู่ 11 จาก 10 ราย ไม่มีผู้เสพเลย ส่วนหมู่ 9 จาก 30 ราย เหลือ 8 รายในจำนวนนี้เป็นเด็กนักเรียน 2 ราย ผู้ที่เคยเสพยาและเลิกได้ก็กลับมาอีกกลับตัวเป็นคนดี

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด ต. ปาตาด อ. ขุนตาล จ. เชียงราย ซึ่งมีผลสรุปจากการศึกษาดังนี้

จากการที่ทีมวิจัยได้เข้าไปร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวแทนของชุมชนทั้ง 3 หมู่บ้าน และเข้าไปเยี่ยมในหมู่บ้าน หลายๆ ครั้ง พบว่า แท้ที่จริงแล้วสมาชิกในชุมชนมีศักยภาพในการคิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชน ทุกคนมีความตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด อยากจะให้ยาเสพติดหมดไปจากหมู่บ้าน มีความฝันอยากให้หมู่บ้านของตนเองมีแต่ความสงบร่มเย็น หากแต่ว่าที่ผ่านมาสมาชิกในชุมชนไม่ได้มีโอกาสมารวมกลุ่มกันเพื่อมองปัญหาร่วมกัน ไม่มีเวทีที่จะแสดงความคิดเห็น จึงไม่เกิดความคิดร่วมในการแก้ไขปัญหา เมื่อชุมชนมีโอกาสร่วมกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา และได้กำหนดมาตรการแล้วนำลงสู่การปฏิบัติ ในช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นพบว่า สถานการณ์ด้านยาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมาก สภาพหมู่บ้านทั่วไปดูสงบขึ้น วัยรุ่นไม่ค่อยมีการมั่วสุมเหมือนก่อน จำนวนผู้เสพยาบ้าลดลง หมู่ 5 จากจำนวนที่เคยเสพประมาณ 10 ราย เหลืออยู่ 2 ราย หมู่ 11 จาก 10 ราย ไม่มีผู้เสพเลย ส่วนหมู่ 9 จาก 30 ราย เหลือ 8 ราย ในจำนวนนี้เป็นเด็กนักเรียน 2 ราย ผู้ที่เคยเสพยาและเลิกได้ก็กลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดี และผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พอสรุปได้คือ

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนงานโดยผ่านการประชุมของตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน จากนั้นก็มีการมอบหมายให้มีตัวแทนไปดำเนินการต่อ ซึ่งเกณฑ์ที่สำคัญในหมู่บ้านทั้งสามก็คือ "องค์กรชุมชน" ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งก็คือคณะกรรมการหมู่บ้านนั่นเอง

2. ประชาชนทั้งหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบหมู่บ้าน มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง โดยผ่านที่ประชุมหมู่บ้าน เวทีชาวบ้าน ประชุมหมู่บ้าน ทั้งจากภายในหมู่บ้านเองและการกระตุ้นจากภายนอกคือ ศ.ป.ส.อ.ขุนตาล ทำให้กฎระเบียบหมู่บ้านที่ออกมาถือเป็นกฎที่ชาวบ้านจะต้องยอมรับและมีผลบังคับใช้จริงๆ

3. ประชาชน พ่อ แม่ ผู้ปกครองและเด็ก ได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์ เพิ่มการสื่อสาร ความรักในครอบครัว และถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญของหน่วยที่เล็กสุดของชุมชน

3. มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญคือโรงเรียนซึ่งเด็กนักเรียนต้องใช้เวลาจำนวนมากอยู่ที่นั่น รวมทั้งยังมีการประสานงานกับทางตำรวจซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในด้านการปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหาสารเสพติดนั่นเอง

5.2 การอภิปรายผล

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทั้ง 3 หมู่บ้าน (หมู่5,9และหมู่11) ต.ป่าตาล อ.ขุนตาล จ.เชียงราย อันดับแรกต้องให้โอกาสชุมชนได้เรียนรู้กระบวนการคิดร่วมกัน เกิดความรู้สึกร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยมีการบุคคลจากภาครัฐให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิด กิจกรรมตลอดจนการกำหนดมาตรการต่างๆแล้วลงมือปฏิบัติด้วยชุมชนเอง และที่ผ่านมามีเห็นได้ว่ากฎระเบียบที่สร้างขึ้นมาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้ชุมชนยึดถือปฏิบัติ จะได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนได้ดีกว่าการสั่งการจากระดับบนหรือหน่วยราชการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ เอนก นาคะบุตร (อ้างใน บัณฑิต อ่อนคำและคณะ: 2539) ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนา ควรเปลี่ยนแปลงจากแกนดั้งเดิมที่ใช้การบังคับปราบปรามด้วยอำนาจรัฐ มาเน้นการผนึกกำลังกับชุมชน และหน่วยราชการต่าง ๆ ด้วยกระบวนการสร้างความตระหนักในชะตากรรมในปัญหายาเสพติด ที่จะต้องเห็นพ้องโดยชุมชนและชาวบ้านว่า “ **เป็นปัญหาและชะตากรรมของเราที่ต้องต่อสู้ และแก้ด้วยตนเอง โดยมีรัฐ หรือ NGO สนับสนุนช่วยเหลือตามสถานะและสถานการณ์ของปัญหา** ”

จากการที่จำนวนผู้เสพ/ผู้ขายลดลงในระยะเวลา 1 ปี ที่หมู่บ้านนำมาตรการมาปฏิบัติ ก็แสดงว่า แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้เกิดผลดีอย่างเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ตามยังคงพบมีเด็กนักเรียนหนีเรียนอยู่แต่ในจำนวนนี้จะไม่มียุติบัตรนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในบ้านเจดีย์ทั้ง 2 หมู่เลย ส่วนบ้านร่องขุนหมู่ 9 ยังมีอยู่บ้าง ในส่วนของพ่อหลวงบ้านทั้ง 3 หมู่ หากพบมีเด็กนักเรียนหนีเรียน จะมีการแจ้งข่าวซึ่งกันและกันและแจ้งต่อไปยังผู้ปกครองเด็กเพื่อช่วยดูแลเด็กต่อไป

จากการจัดค่ายครอบครัวสัมพันธ์ พบว่า บางครอบครัวขาดความเข้าใจกัน ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับลูกหลาน กิจกรรมในค่าย มีส่วนทำให้มีโอกาสเข้าใจ รับรู้ความต้องการของอีกฝ่าย เกิดความใกล้ชิด ความอบอุ่น รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสมานสามัคคีในครอบครัวได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้เด็กและเยาวชน เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังผลการศึกษาของ ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535) พบว่า ยาเสพติดแพร่หลายในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดที่พึ่ง เนื่องจากครอบครัวแตกแยก ครอบครัวต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยให้การเลี้ยงดูที่ดีแก่เด็ก ให้มีการอยู่ดี กินดี ให้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว ให้มีความมั่นคงในชีวิต ให้มีสุขภาพดี ถ้าเด็กมีปัญหาในด้านการศึกษา ด้านการคบเพื่อน มีปัญหาจิตอารมณ์และปัญหาอื่นๆ บิดามารดาควรจะทำตัวเป็นที่พึ่งแก่เด็ก โดยการให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยแก้ปัญหา ให้ความอบอุ่น

จากการดำเนินงานมาตรการด้านการส่งเสริมอาชีพ ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และถ้ามีงบประมาณสนับสนุนการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ขึ้นได้ก็ทำให้มีอาชีพมีรายได้ยิ่งขึ้น พ่อแม่ก็จะได้อยู่กับบ้าน กับครอบครัว ไม่ต้องไปหางานทำที่ในเมือง ดังคำกล่าวของทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535) ว่า ชุมชนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อปัญหาการติดยาเสพติด การแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดของประชาชนมักแก้ไขไม่สำเร็จ ตราบใดที่ประชาชนยังมีสภาพแวดล้อมในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเป็น การอพยพของพลเมืองจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาแหล่งชุมชนแออัด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการแก่งแย่งทำมาหากิน ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ฉะนั้น จึงเห็นควรป้องกันการอพยพโดยการส่งเสริมให้ชาวชนบทได้มีที่ทำกินของตนเองในท้องถิ่นของตน ส่งเสริมให้มีความรัก ความหวงแหนในดินแดน ท้องถิ่น โดยรัฐบาลต้องเข้าไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าวและพัฒนาชนบทให้มีความเจริญทัดเทียมหรือใกล้เคียงกับเมือง

จากการประเมินผลทั้ง 3 หมู่บ้าน พบว่าสถานการณ์ยาเสพติดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีอย่างเห็นได้ชัด ที่สำคัญที่สุดน่าจะมาจากมาตรการกฎระเบียบหมู่บ้าน ทำให้เกิดการเกรงกลัวที่จะถูกตัดสิทธิจากกลุ่มสมาชิกต่างๆ จะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านในกิจกรรมต่างๆ ทำให้ทั้งเด็กและผู้ปกครองต้องหันมาดูแลเด็กเตือน ห้ามปรามบุตรหลานตนเองมากขึ้น ผู้ที่เสพ บางส่วนผู้ปกครองก็นำมาบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลขุนตาล หรือไปบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลสวนปรุงและศูนย์บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ และอีกหลายรายก็พยายามเลิกได้ด้วยตนเอง

สำหรับมาตรการอื่นๆ เช่น ทางด้านครอบครัว กิจกรรมกลุ่มอาชีพ กิจกรรมกลุ่มเยาวชนก็มีส่วนเสริม รวมทั้งการประสานร่วมมือกับทางโรงเรียน ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการกระตุ้นจากหน่วยงานภายนอกคือชุดปฏิบัติการประจำตำบลของศ.ปส.อ.ขุนตาล ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย กล่าวคือ สมาชิกและครอบครัว ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ด้านการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ สิ่งที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลสำคัญมากอันหนึ่ง คือการสร้างกฎระเบียบหมู่บ้านซึ่งเป็นมาตรการต่อต้านทางสังคม (Social Sanction) รูปแบบหนึ่ง ซึ่งในระยะเวลาที่ศึกษาจะเห็นผลด้านบวกคือทำให้เกิดการเกรงกลัวและการเปลี่ยนพฤติกรรมหยุดเสพ

หยุดค้ายาเสพติดไปได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรการในทั้งสามหมู่บ้านยังคงอยู่ในขั้นต้น ดักเตือน ควรมีการติดตามต่อไปว่าหากมีการใช้ไปถึงขั้นลงโทษตัดสิทธิ จะเกิดผลในด้านลบหรือไม่ รวมทั้งในระยะยาว ชุมชนจะยังคงสามารถรักษาภูเขาล้านไว้ต่อไปได้หรือไม่

2. การศึกษาในครั้งนี้ ทีมวิจัยประกอบด้วยทีมจากสหวิชาชีพ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล และสาธารณสุข ตำรวจ ครูและผู้นำชุมชน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและมองปัญหาจากหลายมุมมอง ตลอดจนเมื่อพบปัญหาและแนวทางแก้ไขสามารถนำกลับไปประสานงานยังหน่วยงานของตนได้ทันที รวมทั้งก่อให้เกิดการประสานงานที่ราบรื่นขึ้นระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องมีหน้าที่ร่วมกันในการแก้ไข ปัญหายาเสพติดของชุมชน ของประเทศ

5.3.2 ด้านทั่วไป

- 1.เจ้าหน้าที่ภาครัฐควรสนับสนุน/ปฏิบัติตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างจริงจัง
- 2.สมาชิกในครอบครัวควรมีความรักความเข้าใจระหว่าง พ่อ แม่และ ลูก เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน ยาเสพติด
- 3.ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมฉีกกำลังต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด
- 4.การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดควรทำอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตาม ประเมินผล

บรรณานุกรม

- มณทิรา จันทรอ้ายและคณะ (2536).รายงานการวิจัย”สภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”, ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย,มีนาคม 2536.
- ทิพย์อร ไชยณรงค์ (2535) การวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านยาเสพติด , กองวิเคราะห์โครงการประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พล.ต.ต.ชำนาญ สุวรรณรักษ์ (2531) ปัญหายาเสพติดกับอาชญากรรม
- ปัทมพร อ่อนคำและคณะ (2539) รายงานผลการวิจัยเรื่อง”รูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยเน้นบทบาทของชุมชนและระบบกลไกของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน : กรณีศึกษาภาคเหนือ”
- อุทิศ จิตเงิน (2543) “แนวคิดการมีส่วนร่วม” เอกสารประกอบโครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในการบริหารจัดการด้านสุขภาพ จังหวัดเชียงราย 2543
- ประพนธ์ ปิยรัตน์ “ การมีส่วนร่วม และการมีหุ้นส่วนในการแก้ไขปัญหา: กลวิธีที่สำคัญเพื่อการพัฒนา
- มนุษย์และชุมชนแบบยั่งยืน” วารสารสาธารณสุขมูลฐานภาคกลาง 7 :2536
- ณรงค์ สุวรรณเปี่ยม (2532) ความสัมพันธ์ของการติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร, 2532.
- สารณีย์ ไทยอนันท์ (2530) รายงานวิจัยเรื่อง “ฝันสู่เฮโรอีน วิกฤตการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาถูกใช้ในสังคมชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง”,สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, มิถุนายน 2539.
- ชยันต์ วรรณะภูติ. (2541) เอกสารอัดสำเนา “การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

ภาคผนวก

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) 4 กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มเยาวชน, กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่ม อ.ส.ม. และกลุ่มผู้นำชุมชน ของแต่ละหมู่บ้าน 3 หมู่บ้าน (หมู่ที่ 5, 9, 11) ต. ป่าตาล อ.ขุนตาล จ.เชียงราย เมื่อวันที่ 29– 31 มี.ค 43 พอสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

กลุ่มเยาวชน	กลุ่มผู้ปกครอง	กลุ่ม อ.ส.ม. และผู้นำชุมชน
ถ้าพูดถึงยาเสพติดคิดถึงอะไร 1. ยาบ้า กัญชา กาว เหล้า บุหรี่ 2. นึกถึงตัวเอง กลัวว่าสักวันหนึ่งจะติดยาเสพติด 3. เยาวชนมีการติดยาเสพติดมากขึ้น 4. สังคม, หมู่บ้านจะเดือดร้อน การพัฒนาหมู่บ้านช้าลง 5. อนาคต ถ้าวันรุ่นติดยาเสพติดกันมาก ๆ อนาคตของหมู่บ้านของประเทศชาติใครจะดูแล	ถ้าพูดถึงยาเสพติดคิดถึงอะไร 1. คิดถึงลูก กลัวลูกจะติดยาเสพติด 2. อนาคตของลูกหลาน ของเยาวชน 3 .อาชญากรรม การลักขโมย 4. ยาบ้า ,สารเค , ดมกาว 5. การแพร่ระบาดของยาบ้าอย่างรวดเร็ว	ถ้าพูดถึงยาเสพติดคิดถึงอะไร 1. ยาบ้า(ทั้งคนเสพและคนขาย) 2. บ้านใหม่พัฒนา (หมู่บ้านหนึ่งใน อ.ขุนตาล ชาวว่าเป็นแหล่งขายยาเสพติด 3. อาชญากรรม การลักขโมย 4. การปราบปรามของตำรวจ 5. การแพร่ระบาดของยาบ้าอย่างรวดเร็วในกลุ่มวัยรุ่น 6. ความรุนแรงของยาเสพติด 7. ปัญหาของหมู่บ้านและประเทศชาติ 8. นึกถึงลูกหลาน ของตัวเอง กลัวติดยาเสพติด และ ที่ติดแล้วจะเลิกได้อย่างไร

ยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องกับท่านอย่างไร 1. เพื่อนติดยาเสพติด ผู้ปกครอง และชาวบ้าน บอกว่าตนติดยาเสพติด ทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่เคยเสพเลย 2. เวลาว่างงานเลี้ยงมักจะมีเพื่อนบางคนนำยาบ้าเข้ามาเสพนในงานด้วย 3. ไม่กล้าทำตัวออกห่างเพื่อนที่ติดยา เพราะกลัวเพื่อนจะต่อว่า 4. เคยเห็น การซื้อขายยาบ้าในหมู่บ้าน และที่โรงเรียน และเคยเห็นเพื่อน ๆ นักเรียนเสพยา ในห้องน้ำที่โรงเรียน 5. เคยเห็นเพื่อนนักเรียน รุ่นพี่จับกลุ่มกันหนีโรงเรียนออกทางด้านหลังโรงเรียนและไปมั่วเสพยาที่กลางทุ่งนา แต่ไม่กล้าบอกคุณครู 6. มีน้องติดยาบ้า เคยเอาของใช้ในบ้านไปจำหน่าย ต้องคอยควบคุมความประพฤติ 7. มีหลานติดยาบ้า ทุกวันหลานก็ไม่ทำอะไรถ้าไม่ได้เสพยา ก็จะนอนอยู่แต่ในห้องนอน	ยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องกับท่านอย่างไร 1. มีลูกอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีโอกาสเสี่ยงจะติดยาเสพติด เพราะมีการระบาดมาก 2. มีลูกเคยเสพยาบ้า และเคยถูกจับขังคุก และเคยขโมยของใช้ในบ้านไปขาย 3. มีลูกติดมกาว หนีเรียน 4. กลัวทรัพย์สินถูกขโมย เนื่องจากมีคนติดยาในหมู่บ้าน	ยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องกับท่านอย่างไร 1. มีญาติติดยาเสพติด เกิดปัญหาในครอบครัว 2. มีเพื่อนมาติดต่อให้ขายยาบ้า แต่ไม่ทำ เพราะกลัวบาป และกลัวถูกตำรวจจับ 3. เกี่ยวข้องกับกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบจับกลุ่มกัน
ท่านมองปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในครอบครัวและชุมชนอย่างไร 1. มีการแพร่หลายมานานมากขึ้นทุกวัน จนมองเป็นเรื่องธรรมดา 2. เป็นปัญหาที่หนัก และยากที่จะแก้ไขได้ เนื่องจากมีแหล่งผลิตและขายอยู่ใกล้ มักปราบปรามเฉพาะผู้เสพ 3. เป็นปัญหาที่รุนแรง มีการระบาดของยาบ้า แทบจะทุกหลังคาเรือน 4. ยาเสพติดทำให้สูญเสียเงินทองมากทำให้เกิดการลักขโมย	ท่านมองปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในครอบครัวและชุมชนอย่างไร 1. ปัญหายาเสพติดรุนแรงขึ้นทุกวัน เป็นปัญหาใหญ่ที่ควรจะได้มีการแก้ไข 2. ยาเสพติดทำให้เยาวชนเสียนอนาคต 3. เด็กที่เสพยาถ้าถูกตำรวจจับ พ่อแม่ต้องเสียเงินค่าปรับ 4. มีแหล่งซื้อขายในหมู่บ้าน 5. มีมาตรการเกิดขึ้นในกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด 6. ผู้ปกครองของเด็กบางคนไม่ทราบว่าลูกตนเองติดยาเสพติด เมื่อมีใครไปบอกก็จะโกรธ คนที่บอกข่าว 7. มีผู้มีอิทธิพลอยู่เบื้องหลังการค้าขายยาเสพติด	ท่านมองปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในครอบครัวและชุมชนอย่างไร 1. ร้ายแรงต่อทรัพย์สินและชีวิตของชุมชน 2. เห็นปัญหาระดับชาติที่แก้ไขยาก 3. มีการซื้อขายกันง่าย 4. ไม่มีหลักฐานในการแจ้งจับผู้ค้ายาเสพติด
ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ (แก้ปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างไร	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ (แก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ(แก้ปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างไร

1.เอาประสบการณ์การติดยาเสพติดของตนไปบอกเพื่อน ๆ 2.ให้คำปรึกษาเพื่อน ๆ ว่าสิ่งไหนควรทำหรือไม่ควรทำ 3.ชักชวนเพื่อนให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เล่น เล่นกีฬา 4.เคยดักเตือนเพื่อนให้เลิกเสพยาแต่ไม่ได้ผล 5. ทำตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีคือไม่เสพยาเสพติดแล้วถึงจะไปเตือนผู้อื่น 6. ต้องคอยควบคุมความประพฤติของน้องชายที่ติดยาบ้า	อย่างไร 1.แนะนำลูกหลานและคนรู้จักให้รู้จักพิษยาเสพติด 2. คอยสอดส่องดูแลความประพฤติของลูก เมื่อพบว่าประพฤติไม่ดี ก็บอกผู้ปกครองเพื่อนของลูก แต่ผู้ปกครองบางคนไม่ยอมเชื่อ สุดท้ายลูกของคนนั้นก็ต้องออกจากโรงเรียน เพราะติดยาเสพติดขั้นรุนแรง 3. คอยดูแลประสานงานกับครูฝ่ายปกครองของโรงเรียน 4. สอนให้ลูก ๆ ได้รู้จักค่าของเงินและรู้จักช่วยเหลือตัวเอง	1. เป็นแบบอย่างที่ดี 2. สนับสนุนในสิ่งที่ดี เช่น เล่นกีฬา 3. แจ้งเบาะแสให้ตำรวจ 4. พาเด็กวัยรุ่นที่สงสัยไปตรวจปัสสาวะ 5. คอยสอดส่องดูแลคอยตรวจในหมู่บ้าน จัดเวรยาม 6. แจ้งข่าวสารการติดยาของกลุ่มเยาวชน ให้พ่อแม่ทราบโดยใช้จดหมาย 7. แนะนำผู้ปกครองเด็กให้เข้าใจลูกให้เวลาลูก พุดดี ๆ กับลูก
ท่านอยากทำอะไร – อย่างไรเพื่อช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน 1. จัดตั้งกลุ่มเยาวชน ที่มีปรึกษากลุ่ม มีกิจกรรม 2. ชักชวนเยาวชนไปเล่นกีฬา 3. จัดให้มีการอบรมผู้ปกครองและเยาวชน(พ่อแม่ลูก)ได้เข้าใจกัน (เข้าค่าย) 4. อยากให้มีการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยเฉพาะพ่อค้ารายใหญ่เพราะถ้าไม่มีแหล่งผลิต แหล่งขาย คนติดยาเสพติดก็ไม่มีจะไปซื้อที่ไหนอีกไม่นานปัญหายาเสพติดก็จะหมดไป	ท่านอยากทำอะไร – อย่างไรเพื่อช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน 1. อยากให้วัยรุ่นมีงานทำ โดยเฉพาะช่วงปิดเทอม จะได้ไม่มั่วสุม 2. ต้องคอยสั่งสอน ลูกหลานไม่ให้ติดยาเสพติด (เมื่อไม่มีคนเสพยาขายก็ไม่ได้ขาย) 3. อยากให้วัยรุ่นรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การฝึกอาชีพ 4. อยากให้มีการปราบปรามอย่างจริงจังกับพ่อค้ารายใหญ่ที่เห็นปัจจุบันนี้ ปราบเฉพาะผู้เสพ ซึ่งเป็นเยาวชนส่วนใหญ่ 5. ไม่เห็นด้วยกับการจัดกีฬา เช่น ฟุตบอล ด้านยาเสพติด เพราะเป็นการส่งเสริม ให้ติดยาเสพติด	ท่านอยากทำอะไร – อย่างไรเพื่อช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน 1. คอยทำลายแหล่งผลิตและแหล่งขาย 2. มีการอบรมเรื่องยาเสพติด 3. ส่งเสริมอาชีพให้มีความทำ พ่อแม่ไม่ต้องไปหาการทำงานที่ต่างจังหวัด มีเวลาอยู่กับลูก 4. มีการบำบัดอย่างจริงจัง 5. ชุมชนให้ความเข้าใจกลุ่มที่ติดยา ให้โอกาสคนที่ติดยา ได้บำบัดและกลับเข้ามาอยู่ในชุมชนอย่างปกติ 6. คอยสอดส่องดูแล คอยแจ้งเบาะแสดูแลตรวจในหมู่บ้าน เวลากลางคืน

ข้อมูลชุมชนบ้านเจดีย์ (หมู่ 5 , 11 ต.ป่าตาล)

1. ข้อมูลชุมชนและสภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

บ้านเจดีย์ ตั้งอยู่ที่ หมู่ 5 ต.ป่าตาล อ.ขุนตาล จังหวัดเชียงราย และเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2540 ได้แยกออกเป็นอีก 1 หมู่บ้าน คือ บ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 ต.ป่าตาล มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	บ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9 ต.ป่าตาล
ทิศใต้	จด	บ้านป่าตาลดอย หมู่ 1 ต.ป่าตาล
ทิศตะวันออก	จด	เทือกเขาดอยยาว
ทิศตะวันตก	จด	ถนนรพช.สายร่องขุน - ป่าตาล

สภาพบ้านเรือน อยู่กันเป็นกลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นเทือกเขาดอยยาวตลอดแนว มีลำห้วยเจดีย์ไหลผ่านหมู่บ้าน

การคมนาคม มีถนนหลวงสายเทิง – เชียงของ ผ่าน

1.2 ประวัติหมู่บ้าน / ประชากร

เดิมมีราษฎรประมาณ 15 ครัวเรือน โดยอพยพมาจาก อำเภอพาน จังหวัดน่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2419 โดยมีนายแสนธิ เงินปันนาค เป็นผู้นำชาวบ้านที่อพยพมา สาเหตุที่ชาวบ้านมายึดตั้งเอาหมู่บ้านนี้ก็เพราะเป็นแหล่งที่มีป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบกับมีโบราณวัตถุที่อยู่บนยอดเขาชื่อ"เจดีย์" ดังนั้นชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านเจดีย์ และได้แต่งตั้งนายแสนธิ เงินปันนาค เป็นผู้นำหมู่บ้านเจดีย์เป็นคนแรก ต่อมาได้มีการเปลี่ยนผู้นำมา จนถึงปัจจุบันเป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่ 13 คือ พ่อหลวงณรงค์ศักดิ์ ปุ่นทอง

สำหรับบ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 มีผู้นำหมู่บ้านคนแรก คือ พ่อหลวงถวิล อินคำปา ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่มีการจัดตั้งหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันบ้านเจดีย์ หมู่ 5 มีประชากร 134 หลังคาเรือน ประชากรรวม 532 คนเป็นชาย 224 คน หญิง 228 คน บ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 มีประชากร 130 หลังคา ประชากรรวม 416 คน เป็น ชาย 215 คน หญิง 201 คน

1.3 ศาสนา / ประเพณี ประชากรเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ มีวัดประจำหมู่บ้านคือวัดเจดีย์ และสำหรับบ้านเจดีย์ใหม่กำลังอยู่ระหว่างการบูรณะบริเวณวัดร้างขึ้นเป็นสำนักสงฆ์และจะขอยกฐานะเป็นวัดต่อไป

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

พื้นที่หมู่บ้านเจดีย์ มีป่าชุมชน ในแนวเทือกเขาดอยยาว มีลำห้วย 1 แห่ง คือ ห้วยเจดีย์

ซึ่งต้นน้ำมีน้ำตกเจดีย์ ลำห้วยจะมีน้ำตลอดทั้งปี

บ้านเจดีย์หมู่ 5 มีพื้นที่ทั้งหมด 765 ไร่ ส่วนบ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 มี 1250 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ทำนา ทำไร่ ชาวบ้านส่วนหนึ่งมีผืนดินเป็นของตนเอง แต่มีชาวบ้านอีกหลายครอบครัว ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง

อาชีพของชาวบ้านคือ ทำนา ทำสวนหอม สวนผักกาด ปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง ยาสูบ การประกอบอาชีพ จะทำได้เฉพาะในฤดูฝน ปัญหาสำคัญอันหนึ่งของหมู่บ้านคือขาดแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร ทำให้ชาวบ้านต้องไปหางานทำยังต่างจังหวัดหลังหมดฤดูทำนา

1.5 องค์กร / กองทุนชุมชน

ในแต่ละหมู่บ้าน มีการจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามการปกครองของกระทรวงมหาดไทย คือ

1. คณะกรรมการฝ่ายปกครอง
2. คณะกรรมการฝ่ายป้องกัน
3. คณะกรรมการฝ่ายพัฒนา
4. คณะกรรมการฝ่ายการคลัง
5. คณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการและสังคม
6. คณะกรรมการฝ่ายศึกษาและวัฒนธรรม
7. คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาสตรี
8. คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุข

มีกองทุนในหมู่บ้าน เช่น กองทุนสุขภาพ กองทุนยา กองทุนเกลือ นอกจากนั้นยังมีกลุ่มออมทรัพย์ที่ส่วนใหญ่ยังเป็นการร่วมกลุ่มกันทั้ง 2 หมู่บ้าน ดังนี้

1. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ ก่อตั้งเมื่อ 20 กันยายน 2460 ปัจจุบันมี สมาชิก 273 ครอบครัว มีเงินออม 248,000 บาท
2. กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ ก่อตั้งเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2537 มีสมาชิก 86 คน เงินออม 350,000 บาท
3. กลุ่มพัฒนาสตรี ก่อตั้งเมื่อ 26 ตุลาคม 2535 สมาชิก 143 คน มีเงิน 2450 บาท
4. ร้านค้าสหกรณ์ ก่อตั้งเมื่อ 17 มีนาคม 2541 สมาชิก 123 คน มีเงิน 8178 .89 บาท
5. กลุ่มข้าว ก่อตั้งเมื่อ 3 มีนาคม 2528 สมาชิก 68 คน มีเงิน 25000 บาท
6. กลุ่มไม้กวาด ก่อตั้งเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2544 สมาชิก 24 คน มีเงิน 5000 บาท
7. กลุ่มทำขนมจากกล้วย ก่อตั้งเมื่อ 9 มิถุนายน 2543 สมาชิก 32 คน มีเงิน 12668 บาท

1.6 กิจกรรมพัฒนาชุมชน

ในหมู่บ้านได้มีกิจกรรมพัฒนา เช่นโครงการอนุรักษ์ป่าชุมชนร่วมกับโรงเรียนขุนตาลวิทยาคม นอกจากนี้ยังได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลบ้านร่องขุนเหนือ (หมู่ 9 ตำบลป่าตาล)

1. ข้อมูลชุมชนและสภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

บ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9 ต.ป่าตาล มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับ บ้านห้วยห้อม หมู่ 7 ต.ป่าตาล

ทิศใต้ จดกับ บ้านป่าตาลกลาง หมู่ 3 ต.ป่าตาล

ทิศตะวันออก จดกับ เทือกเขาตอยยาวและบ้านเจดีย์ใหม่ หมู่ 11 ต.ป่าตาล

ทิศตะวันตก จดกับ บ้านร่องขุน หมู่ 6 ต.ป่าตาล

1.2 ประวัติหมู่บ้าน / ประชากร

เดิมประชากรส่วนใหญ่อพยพมาจากอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ และจากจังหวัดน่าน เมื่อเริ่มแรกขึ้นการปกครองกับบ้านร่องขุน หมู่ 6 ต.ป่าตาล ต่อมาได้รับการพิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งหมู่บ้านใหม่ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2530 ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านร่องขุนเหนือ” ที่เรียกว่าร่องขุนเหนือ เพราะตั้งอยู่เหนือน้ำของบ้านร่องขุน หมู่ที่ 6 และบริเวณพื้นที่ของหมู่บ้านทั้งหมดมีร่องน้ำซึ่งมีลักษณะขุ่น คนจึงเรียกว่า “บ้านร่องขุน”

มีผู้นำหมู่บ้าน ดังนี้

1. พ่อหลวงบุญยัง	ภูเจริญ
2. พ่อหลวงห้วน	คำมา
3. พ่อหลวงอิทธิ	อินคำปา

ปัจจุบันมีประชากร 180 หลังคาเรือน ประชากรรวม 810 คน เป็นชาย 405 คน เป็นหญิง 405 คน ประชากรออกไปทำงานยังต่างจังหวัดประมาณ 29 หลังคาเรือน

1.3 ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดประจำหมู่บ้านคือวัดป่ายาง

1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีพื้นที่รวม 1478.25 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่นาและที่สำหรับทำไร่ มีพื้นที่ป่าไม่มาก

1.5 อาชีพ / กองทุนหมู่บ้าน

ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ซึ่งจะทำให้เฉพาะจากน้ำฝนเพียงอย่างเดียว หมดหน้าทำนาชาวบ้านก็ต้องไปรับจ้างทำงานยังต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ

กลุ่มและกองทุนที่มีอยู่จะคล้ายๆกับหมู่บ้านทั่วไปในชนบท คือ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเครื่องจักสาน กลุ่มปลูกหญ้าไม้กวาด กลุ่มเลี้ยงวัว

1.6 กิจกรรมพัฒนาชุมชน

มีการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเยาวชน"ร้องขุนคัพ" มาตั้งแต่ปี 2528 โดยจัดในช่วงวันที่ 8 – 13 เมษายน ของทุกปี เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เล่นกีฬา ห่างไกลยาเสพติดและลดอุบัติเหตุในช่วงสงกรานต์อีกด้วย

มีการจัดหารายได้สมทบทุนก่อสร้างอาคารโรงเรียนโดยศิษย์เก่าและมีการทอดผ้าป่าเพื่อสมทบสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำหมู่บ้าน

มีการจัดตั้งกองทุนเครื่องครัวกลุ่มสตรีแม่บ้านและจัดตั้งกองทุนเก้าอี้หมู่บ้านเพื่อใช้ในงานต่างๆในหมู่บ้าน

มีการปรับปรุงหอประชุมศูนย์ประสานงานกลางของหมู่บ้าน

มีการอนุรักษ์พันธุ์ปลาและสัตว์น้ำในหมู่บ้านในการดำรงชีพ โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมประมง

มีการจัดทำโครงการป่าชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่ป่าไม้เขตต้องห้าม – ห้วยหินเปิดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำหรับรายละเอียดโครงการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้ง 3 หมู่บ้าน มีดังนี้

แผนงาน บ้านเจดีย์ หมู่ 5

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ
1.สร้างกฎระเบียบในหมู่บ้าน 2.อบรมผู้ปกครอง 3.อบรมเยาวชน 4.ประสานงานโรงเรียน 5.ประสานงานแจ้งเบาะแสผู้ค้ายา	ประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน ผู้ปกครองทุกครัวเรือน (130 ครอบครั้ว) เยาวชนนอกและในสถานศึกษา(ม.1-ม.6) ผู้มีพฤติกรรมน่าสงสัยว่าจะค้ายาเสพติด	ประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน	กุมภาพันธ์ 2544 เป็นต้นไป 4 ครั้ง / ปี ทุก 3 เดือน พ.ค. 2544 ก.พ. 2544 เป็นต้นไป

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องโรงเรียน-หมู่บ้าน

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
โครงการ ประสานงานบ้าน- โรงเรียน	นายถวิล อินคำปา นายสมชาย อินคำปา	1.ทำหนังสือขอความร่วมมือและประสานกับโรงเรียน เรื่อง - ครูเข้มงวดกับเด็กนักเรียน เรื่องการเรียนและความประพฤติ - ปิดประตูหลังโรงเรียน (ห้ามเข้า-ออก ช่วงเวลาเรียน) - สุ่มตรวจปัสสาวะเด็กนักเรียน - ให้นักเรียน เข้า-ออก ทางประตูหน้าโรงเรียน - เข้มงวดกับเด็กนักเรียน ที่นำรถส่วนตัวมา ให้ออดในโรงเรียน - ให้ทางโรงเรียนแจ้งผลการเรียนและความประพฤติของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ กรณีเด็กหนีเรียน ให้แจ้งภายใน 1 สัปดาห์ - ให้ทางโรงเรียนจัดทำบัตรแสดง การได้รับอนุญาต ให้ออกนอกบริเวณโรงเรียน 2.ประสานงานกับคณะกรรมการหมู่บ้าน - ชี้แจงให้ชาวบ้าน,กรรมการหมู่บ้าน เรื่องของความร่วมมือกับทางโรงเรียน ตามรายละเอียดข้อที่ 1 ถ้าผู้ใดพบเห็น เด็กนักเรียนหนีโรงเรียน ให้แจ้งกรรมการหมู่บ้านหรือทางโรงเรียนทันที - ผู้ปกครองเด็ก กรณีได้รับแจ้งจากทางโรงเรียนหรือกรรมการหมู่บ้านเรื่องเด็กหนีเรียน ขอความร่วมมือให้ดักเตือนและแจ้งผลให้โรงเรียนทราบ	กพ. 44	-	-

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่อง กฎระเบียบหมู่บ้าน

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นภายในหมู่บ้าน	นายบุญทา คำมาป็น นายห่วย จัดแจง	1.ประชุมชาวบ้านให้เข้าใจปัญหายาเสพติด 2.ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน วางกฎเกณฑ์ขึ้นภายในหมู่บ้าน - ผู้ถูกดำเนินคดี กรณีชาย - ตัดออกจากสมาชิกหมู่บ้านทั้งครอบครัว กรณีเสฟ - ตัดออกจากสมาชิกหมู่บ้านเฉพาะคนเสฟ -การทะเลาะวิวาท(ชกต่อย) กรณีชกก่อน - ถูกปรับเงินเข้าหมู่บ้าน 1,000 บาท โต้ตอบ - ถูกปรับเงินเข้าหมู่บ้าน 500 บาท	กพ.-ธค. 44 ทุกเดือน	-ชาวบ้านมีความเข้าใจโทษของยาเสพติดและให้ความร่วมมือที่จะทำให้หมู่บ้านปลอดยาเสพติด	-
- จัดตั้งเวรยามในหมู่บ้าน	นายบุญทา คำมาป็น นายห่วย จัดแจง	1.จัดตั้งเวรยาม ออกตรวจภายในหมู่บ้าน คั่นละ 2 ชุดๆละ 12 คน ผลัดเปลี่ยนกัน เวลาออกตรวจ 18.00-24.00 น. ทุกคืน 2.จัดทำป้อมยามและเครื่องมือเตือนภัย ในหมู่บ้าน 3 จุด จุดที่ 1 ทิศเหนือ จุดที่ 2 ทิศใต้ จุดที่ 3 ทิศตะวันตก โดยความร่วมมือชาวบ้าน	กพ.-ธค.44	ชาวบ้านมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลภายในหมู่บ้าน	-

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องครอบครัว

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- โครงการรักลูกให้ถูกทาง	นางวาสนา สุใจยา นางเสริมศรี กันทา นางเชียร์ ชุ่มบุญยัง	1.ต้องสอนลูกให้เป็นคนดี,เคารพผู้ใหญ่,ประหยัด,รู้จักรับผิดชอบ 2.หมั่นตรวจสอบชีวิตประจำวันของลูกอย่างสม่ำเสมอ 3.พ่อ-แม่เป็นตัวอย่างที่ดีของลูก 4.สอนลูกให้รู้จักโทษของยาเสพติด 5.สอนลูกเรื่องการคบเพื่อน,ป้องกันไม่ให้ติดยา 6.อบรมผู้ปกครองเด็ก 134 ครอบครัว เรื่องการดูแลบุตรหลาน	กพ.-ธค. 44 มีค.44 1 วัน	ลูกเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา รู้จักโทษยาเสพติด	- 10,000 บาท
- โครงการประกวดครอบครัวตัวอย่าง	กลุ่มแม่บ้าน	1.ประชุมชี้แจงทุกครอบครัว เรื่องกิจกรรมประกวดครอบครัวตัวอย่าง 2.ตั้งคณะกรรมการประกวด 1 ชุด 3.สร้างกฎเกณฑ์การประกวด 4.จัดกิจกรรมครอบครัวตัวอย่าง	กพ.44 13 เม.ย. 44	เกิดตัวอย่างที่ดีกับครอบครัวอื่น	2,000 บาท

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่อง การส่งเสริมการกีฬา

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- โครงการปรับปรุงสนามกีฬา	นายอานนท์ จันทศิริ	1.ปรับสถานที่วัดเป็นสนามกีฬาชั่วคราว โดยความร่วมมือของชาวบ้าน ในวันพัฒนาหมู่บ้าน	กพ.-มีค. 44	-คนในหมู่บ้านมีสถานที่ออกกำลังกาย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมยาเสพติด	-
- โครงการจัดหาอุปกรณ์กีฬา	นายคำ อานะวงศ์	1.เปิดรับบริจาคอุปกรณ์กีฬาในหมู่บ้าน 2.ประชุมชาวบ้าน เพื่อขอสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา 3.จัดทำเรื่อง/โครงการ ขอสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา เสนอ อบต.	15 มีค.- 15 พค. 44	คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมสนับสนุนการกีฬาและอุปกรณ์การเล่นพร้อมเพียง	-
- โครงการแข่งขันกีฬาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติด	นายวิวัฒน์ บุญส่ง	1.จัดการแข่งขันในหมู่บ้าน ทุกกลุ่มอายุ 2.จัดการแข่งขันระหว่างหมู่บ้าน	13-14 เมย.44 4-8 พย. 44	คนในหมู่บ้านมีความสามัคคี และมีกิจกรรมที่ห่างไกลยาเสพติด	

0แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องศาสนา

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- โครงการบรรพชา ภาคฤดูร้อน	นายทรงวิจิต ใจเต็ม	1.ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบรรพชาภาคฤดูร้อน 2.ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.ดำเนินการบรรพชา	มีค.44	-เพื่อให้เยาวชนมีธรรมะใน จิตใจ,เลิกยาเสพติด	

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องสิ่งแวดล้อม

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- โครงการปลูก ดอกไม้ริมรั้ว ภายในหมู่บ้าน	นายอภิชัย ไทสูง นายสุพันธ์ แสงอุทัย	1.เตรียมต้นกล้าดอกไม้ให้พร้อมในการปลูก 2.ปรับสถานที่ภายในหมู่บ้าน ให้เหมาะสำหรับเพาะพันธุ์ดอกไม้ 3.ให้ทุกบ้านทุกครัวเรือน ปลูกดอกไม้ริมรั้ว (ตั้งแต่ปลูก-ดูแลของ)	1 กพ.44 3 กพ.44 3 กพ.44	หมู่บ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม	
- โครงการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว น้ำตกเถาวัลย์	นายอภิชัย ไทสูง นายคำ อานะวงศ์	1.จัดทำโครงการ เสนอบประมาณทาง อบต. เพื่อพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว/แหล่งน้ำ	2545	-มีแหล่งท่องเที่ยว พักผ่อน หย่อนใจ ของหมู่บ้าน -ชาวบ้านมีรายได้เพิ่ม	
- โครงการ พัฒนาการสื่อสาร	นายถวิล อินคำปา	1.ติดต่อประสานงานกับองค์กรโทรศัพท์ เพื่อขอติดตั้งโทรศัพท์ ภายในหมู่บ้าน	กพ.44	-มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร ได้ อย่างรวดเร็ว สะดวก	

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องตำรวจ

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
- โครงการประสานงานขอความร่วมมือสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ สกอ.ขุนตาล	นายอินคำ จีรัง นายศิลปะ ปุ่นทอง	1.ประชุมชาวบ้าน ให้มีการลงมติว่า หมู่บ้านมีปัญหาเรื่องยาเสพติด,กลุ่มวัยรุ่นนิตยาศ 2.ชาวบ้านในหมู่บ้าน ลงมติขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจดูแลบ้านเจดีย์	กพ.44 กพ.44	- ชาวบ้านเจดีย์ปลอดสิ่งเสพติด - ทรัพย์สินของชาวบ้าน,ของสาธารณะในหมู่บ้าน มีความปลอดภัย ไม่เสียหาย	-

แผนงาน/โครงการของหมู่บ้าน ม.11 บ้านเจดีย์ใหม่

ตามมาตรการ เรื่องส่งเสริมอาชีพ

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ค่าใช้จ่าย
-- โครงการหัตถกรรมไม้กวาดในครัวเรือน	นายศรีเรือน นายประวิทย์ นายสนั่น นายสมาน	1.จัดตั้งสมาชิกเพื่อทำไม้กวาด 30 ครอบครัว 2.จ้างครูฝึกสอน 3.จัดกองทุนค่าอุปกรณ์การทำไม้กวาด จาก ZIP	5 วัน	มีรายได้เสริมหลังฤดูทำนา	1,000 บาท
- โครงการส่งเสริมอาชีพช่างเดินสายไฟในอาคาร	นายศรีเรือน นายประวิทย์ นายสนั่น นายสมาน นายบุญ	1.คณะกรรมการในโครงการ ศึกษาคุณสมบัติผู้สมัครฝึกเป็นช่างเดินสายไฟในอาคาร 2.ประชาสัมพันธ์ รับสมัครชาวบ้านผู้สนใจ 3.ตั้งกลุ่มสมาชิก 15 คน 4.จ้างครูฝึกสอนจาก กศน.	100 ชม. 12 วัน กย.-ตล.44	มีอาชีพติดตัวสามารถหารายได้เสริม	-
- โครงการส่งเสริม					

อาชีพทำสวน ผักกาดขาว	นายศรีเรือน	1.จัดตั้งกลุ่มชาวสวน เพื่อเป็นการต่อรองราคากับพ่อค้าคน กลาง 50 หลังคาเรือน 2.ค่าใช้จ่าย –ค่าปุ๋ย 150 กก./ไร่ -ค่าเมล็ดพันธุ์ 2 กก./ไร่ - ค่าเช่าแม่แลง 2 ขวด/ไร่ - เครื่องพ่นยา 1 เครื่อง 3.ขอคำแนะนำจากเกษตรอำเภอ		มีรายได้ในครอบครัว 1,800 บาท/ไร่	4,640 บาท
-------------------------	-------------	--	--	-------------------------------------	-----------

แผนปฏิบัติงาน บ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9

ลำดับ	งาน / โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ระยะเวลา
1	ป้องกัน – ปราบปราม	1. ผู้พบเห็นคนขาย / คนเสพ ให้แจ้ง เบาะแสที่ผู้ใหญ่บ้าน 2. จัดตั้งกฎระเบียบในหมู่บ้าน (1) กรณีผู้ขาย ผู้ใหญ่บ้านตักเตือนก่อน ถ้ายังทำอีกก็จะตัดออกจากกลุ่ม ทุกกลุ่มในหมู่บ้าน และไม่ให้การช่วยเหลือ ใดๆ และดำเนินการตามกฎหมาย (2) พ่อแม่ของผู้เสพ ถ้ารู้เห็นเป็นใจกับบุตร ไม่ ยอมให้ความช่วยเหลือ หรือไม่นำไป บำบัดรักษา จะถูกตัดสิทธิต่าง ๆ เหมือน ผู้ขาย	- ผู้พบ - ผู้ซื้อ - ผู้เสพ	แกนนำในหมู่บ้าน 1. ผู้ใหญ่บ้าน 2. ผู้ช่วย 3. ประธาน อสม. 4. ประธานแม่บ้าน 5. กรรมการป้องกัน ในหมู่บ้าน	-	ตลอด 24 ชั่วโมง (ตลอดไป)

		3. การปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชั้นเด็ดขาด ทั้งผู้ขายรายใหม่ / รายย่อย 4. วิธีป้องกัน (1) เมื่อพบมีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่ม ๆ 5 คนขึ้นไป ที่มีท่าทางส่อในทาง ไม่ดี ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้าน เพื่อ ตรวจสอบ ตักเตือน	- เด็ก - เยาวชน น			
--	--	--	-------------------------	--	--	--

แผนปฏิบัติงาน บ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9

ลำดับ	งาน / โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ระยะเวลา
2	อบรมพ่อแม่และเยาวชน เรื่อง ความเข้าใจซึ่งกันและ กัน และให้ทำความเข้าใจ กับยาเสพติด	(2) พ่อแม่ ผู้ปกครองคอยสอดส่องดูแล ลูกหลาน (3) พ่อแม่ให้ความอบอุ่นดูแลลูกหลาน ให้ความรักความอบอุ่น 1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นวิทยากรจัด อบรม เรื่อง E.Q. (การพัฒนา บุคลิกภาพ) 2. ตำรวจวิทยากร เรื่อง ยาเสพติด 3. นิมนต์พระมาเทศน์ 4. จัดกิจกรรมเชื่อมความรัก ความเข้าใจ	- พ่อแม่ - เยาวชน จำนวน 50 ครอบครัว	หน่วยงานทุก หน่วยในหมู่บ้าน 1. ผู้ใหญ่บ้าน 2. ประธาน แม่บ้าน		

		พ่อ แม่ ลูก				
--	--	-------------	--	--	--	--

แผนปฏิบัติงาน บ้านร่องขุนเหนือ หมู่ 9

ลำดับ	งาน / โครงการ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	ระยะเวลา
3	การทำไม้กวาด	1. รวมกลุ่มกันปลูก , เก็บ 2. ทำไม้กวาด โดยวิทยากร จาก กศน.	- กลุ่มแม่บ้าน - พ่อบ้านและ เยาวชน	สมาชิกกลุ่ม ประมาณ 125 คน	100,000 บาท จาก อบต.	1 ปี สถานที่สอน โรงเรียน
4	ส่งเสริมอาชีพเยาวชน	1. ฝึกช่างเชื่อม 2. ฝึกซ่อมรถยนต์ 3. ฝึกช่างไฟฟ้า (ขอวิทยากรมาฝึกสอนในพื้นที่)	- เยาวชน	กลุ่มแกนนำเยาวชน	ขอรับการสนับสนุน จาก อบต.	ปิดเทอม หรือ เสาร์ – อาทิตย์
5	ส่งเสริมด้านกีฬา	1. จัดแข่งขันกีฬาประจำหมู่บ้าน - ฟุตบอล - ตะกร้อ - วอลเลย์บอล 2. จัดลานกีฬาต่อต้านยาเสพติดที่ สนาม โรงเรียนบ้านร่องขุน	- เยาวชน,เด็ก - พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก	แกนนำเยาวชน + ครู แกนนำเยาวชน + ครู	10,000 บาท จาก อบต. จาก อบต.	งานกีฬา 5 วัน - ลานกีฬา ตลอดไป

สรุปกิจกรรมการอบรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์

<u>วันที่ 1</u>	27-28 ตุลาคม 2544
<u>สถานที่อบรม</u>	หอประชุม ร.ร. ขุนตาลวิทยาคม
<u>ผู้เข้ารับการอบรม</u>	ผู้ปกครอง (พ่อ/ แม่ / ญาติผู้ดูแลเยาวชน) จำนวน 36 คน เยาวชน จำนวน 40 คน บ้านร่องขุน ม. 9 ต. ป่าตาล
<u>วันที่ 2</u>	3 – 4 พฤศจิกายน 2544
<u>สถานที่อบรม</u>	หอประชุม ร.ร. ขุนตาลวิทยาคม
<u>ผู้เข้ารับการอบรม</u>	ผู้ปกครอง (พ่อ/ แม่ / ญาติผู้ดูแลเยาวชน) จำนวน 44 คน เยาวชน จำนวน 44 คน บ้านเจดีย์ ม.5 และ ม.11 ต. ป่าตาล
<u>กิจกรรม</u>	

1 รับขวัญเยาวชน

ให้เยาวชนเข้ารับการผูกข้อมือรับขวัญจาก ผอ. ร.พ. ขุนตาล , ผู้ใหญ่บ้าน , ตัวแทนผู้อาวุโสที่เข้าร่วมอบรม โดยมีบทกลอน , ขับเสภาประกอบพิธี

2 ความคาดหวัง

วิทยากรได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครั้งนี้ สรุปได้คือ

วันที่ 1 (27 – 28 ต.ค.44)

ของผู้ปกครอง ม.9 ต. ป่าตาล

1. อยากให้ พ่อ – แม่- เยาวชน เข้าใจกัน
2. อยากให้ลูกหลานไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
3. อยากให้เยาวชนนำสิ่งดีๆ ไปปฏิบัติ
4. อยากให้เยาวชนให้ความร่วมมือ
5. ได้ความรู้เพื่อนำไปสอนลูกหลานต่อไป
6. ให้ลูกเป็นคนดีตลอดไป
7. ผู้เสพยาติดกลับใจเลิกเสพยาเสพติด
8. ลูกนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองที่บ้าน
9. ทุกคนสามัคคีรักใคร่กัน

10. อยากให้ยาบ้าหมดไป
11. อยากได้ความรู้และความสามัคคี
12. คนที่มาเข้าค่ายนำไปเล่าสู่เพื่อนบ้าน

ของเยาวชน ม.9 ต.ป่าตาล

1. ทำให้พ่อแม่เข้าใจลูกมากยิ่งขึ้น
2. นำความรู้ไปบอกต่อกับเพื่อนๆ
3. ได้รับความสนุกสนาน
4. ได้รับความรู้
5. นำสิ่งที่รู้ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
6. นำความรู้ไปแก้ปัญหต่างๆในชีวิตประจำวัน
7. อยากได้ความรักความเข้าใจจากพ่อแม่มากกว่านี้
8. เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
9. พ่อแม่มีเวลาให้เรามากขึ้น
10. จะไม่เข้าใกล้ยาเสพติด
11. อยากให้ครอบครัวรักกันมากกว่าเดิม
12. เยาวชนของชาติมีร่างกายที่แข็งแรง
13. อยากเป็นคนดีที่คิดก่อนทำ

รุ่นที่ 2 (3 – 4 พ.ย.44)

ของผู้ปกครอง ม.5.ม11 ต.ป่าตาล

1. ได้รับความรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ได้รับความสนุกสนาน
3. ทำความเข้าใจกับลูกได้ดีขึ้น ได้ร่วมทำกิจกรรมกับลูก
4. ได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด วิธีป้องกันไม่ให้ลูกติดยาเสพติด
5. ให้ลูกตั้งใจเรียน เป็นคนดีของพ่อของแม่ และสังคม
6. มีความสุขในครอบครัว
7. ลูกมีความรับผิดชอบในงานมากขึ้น
8. ลูกเข้าใจพ่อแม่ ครอบครัวอบอุ่น ใช้เหตุผลในการพูดกัน
9. สามารถสอนลูกหลานให้ห่างสิ่งเสพติด

ของกลุ่มเยาวชน ม.5.ม11 ต. ป่าตาล

1. การป้องกันตนเองไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2. ทำให้ครอบครัวอยู่อย่างมีความสุข มีความอบอุ่น
3. ได้รับประสบการณ์ที่ดี ได้รับความสนุกสนาน
4. ได้รับความคุ้นเคยกับเพื่อนๆและพ่อแม่
5. อยากให้ผู้ปกครองเข้าใจในตัวลูก
6. เข้าใจหัวอกพ่อแม่เมื่อลูกไปเที่ยวกลับบ้านมืดค่ำ
7. อยากได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัว
8. อยากได้เกรด A หลายตัว

3 ถนนชีวิตของครอบครัว

แบ่งกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมอบรม 5 กลุ่ม(รุ่นที่ 1) และ 7 กลุ่ม(รุ่นที่ 2) วิทยากรประจำกลุ่ม เป็นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนได้ย้อนระลึกกลับไปถึงชีวิตตนเองตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงปัจจุบัน ชีวิตเริ่มต้นที่ไหน ผ่านร้อน ผ่านหนาวอะไรมาบ้าง ชีวิตที่ผ่านมาเป็นอย่างไร สุข ทุกข์ เพียงใด หลังจากรำลึกเรื่องราวแล้ว ให้จินตนาการว่าชีวิตของเราเหมือนกับถนนเส้นหนึ่ง วาดถนนเส้นนั้นลงในกระดาษ ใส่สัญลักษณ์หรือรูปภาพแทนเหตุการณ์สำคัญในชีวิตที่ผ่านมา แล้วรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันโดยผลัดกันเล่าถึงชีวิตแต่ละคนให้กลุ่มฟัง มีเยาวชนบางคนในกลุ่มที่ได้สะท้อนว่าตนเองเคยเสพยามาก่อนด้วย ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมว่ากิจกรรมถนนชีวิตทำให้ผู้ปกครองและเยาวชนได้เรียนรู้ความเป็นมาของชีวิตซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในครอบครัว

4 กีฬาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกในครอบครัวได้เล่นกีฬาประเภทสนุกสนานเฮฮาด้วยกัน

ประเภทกีฬา

1. ปิดตาตีปิ๊บ ชาย , หญิง
2. ส่งไม้ทางไปรษณีย์ รวมชายหญิง
3. วิ่งสามขา ชาย , หญิง
4. ขี่ม้าแดง ชาย , หญิง
5. แก้อัดดนตรี หญิง

ประโยชน์ที่ได้รับจากเกมส์กีฬา

1. ความสามัคคี
2. การทำงานร่วมกันเป็นทีม
3. ความสนุกสนาน
4. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

5. ทักษะชีวิตและครอบครัว

วิทยากรให้ความรู้เรื่องทักษะชีวิตและครอบครัว โดยแยกกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มเยาวชน

กลุ่มผู้ปกครอง เน้นเรื่อง – ธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่น

- ทักษะการเลี้ยงดูบุตร

กลุ่มเยาวชน เน้นเรื่อง - ทักษะชีวิต

- การครองตนเป็นลูกที่ดี

ซึ่งในกลุ่มผู้ปกครองทำให้ได้รับประสบการณ์ และจะนำสิ่งที่ได้ไปปรับใช้ในครอบครัวของตน ตลอดจนจะพยายามทำความเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับบุตรหลานที่เป็นวัยรุ่นให้มากที่สุด ส่วนในกลุ่มเยาวชนก็ได้สำนึกในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ประพฤติดต่อบุตรหลาน มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ผู้ปกครองมากขึ้น

6. การสื่อสารในครอบครัว

แบ่งกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มเยาวชน

ให้แต่ละคนในกลุ่มเขียนคำพูดที่อยากได้ยินได้ฟัง และไม่อยากจะยินได้ฟัง แล้วนำมารวมกันเขียนลงกระดาษรูป

รวมกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มเยาวชนให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ

- คำพูดที่ผู้ปกครอง(พ่อแม่) อยากได้ยินจากเยาวชน
- คำพูดที่ผู้ปกครอง (พ่อแม่) ไม่อยากได้ยินจากเยาวชน
- คำพูดที่เยาวชน อยากได้ยินจากผู้ปกครอง (พ่อแม่)
- คำพูดที่เยาวชน ไม่อยากได้ยินจากผู้ปกครอง (พ่อแม่)

ส่วนใหญ่ของกลุ่มเยาวชนอยากได้ยินได้ฟังการสื่อสารจากผู้ปกครองด้วยคำพูดหรือประโยคที่ไพเราะแก่ลูก ส่วนประโยคที่ไม่อยากได้ยิน เช่นการด่าด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ การพูดที่ไม่สอบถามเหตุและผล ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้เยาวชนพูดจาไพเราะต่อพ่อแม่ ไม่เที่ยวโดยไม่มีเหตุผล วิทยากรสรุปให้ข้อคิดเรื่องการใช้คำพูดสื่อสารภายในครอบครัวเพื่อให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิต

7. กิจกรรม Walk Rally

- แบ่งฐานกิจกรรม 8 ฐาน มีวิทยากรประจำฐาน ประเมินให้คะแนน
- ให้แต่ละกลุ่มเข้าฐานตามแผนที่ฐานกำหนดให้

- มีการบันทึกภาพ วีดีโอ ของแต่ละฐานไว้

1. ฐานกู่ระเบิด
2. ฐานกระเฒือก้นรั้ว
3. ฐานหนอนน้อยน่ารัก
4. ฐานลุยเหล็ก
5. ฐานแพบก
6. ฐานอุ้มบุญ
7. ฐานใยแมงมุม
8. ฐานด้านให้คุณธรรม

หลังจากสมาชิกทุกกลุ่มได้ทำกิจกรรมครบ 8 ฐาน วิทยากรนำวีดีโอที่บันทึกไว้มาเปิดให้สมาชิกดูภาพกิจกรรมของตัวเอง/เพื่อนสมาชิกแต่ละฐาน
ประโยชน์ที่ได้

1. การทำงานเป็นทีม
2. ความสามัคคี
3. การวางแผน การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
4. การเป็นผู้นำกลุ่ม , การเป็นสมาชิกกลุ่ม
5. ความอดทน
6. ความเอื้ออาทรต่อกัน ความมีน้ำตอกัน

สมาชิกได้รับรู้ ได้เห็นภาพของการร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ทุกคนจะยื่นช่วยกันคิดวางแผนร่วมกันไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ผู้สูงอายุที่เป็นตาหรือยายของเยาวชนก็ไม่ได้แสดงความเหน็ดเหนื่อยทุกคนมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายของแต่ละฐานโดยใช้เวลาให้น้อยที่สุด

วิทยากรสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมของแต่ละฐาน

8. จดหมายถึงคนที่คุณรัก

วิทยากรแจกแบบฟอร์มจดหมายถึงคนที่คุณรักให้สมาชิกแต่ละคนได้เขียนสิ่งที่ตนเองรู้สึกถึง.....ที่รัก

1. อยากบอก.....ว่า.....
2. สิ่งที่จะทำให้.....หลังจากกลับจากค่ายครั้งนี้คือ.....
3. สิ่งที่ยากจะขอจาก.....หลังจากกลับจากค่ายครั้งนี้คือ.....

เขาวชนและผู้ปกครองได้มีโอกาสได้พูดถึงความรู้สึกของตนเอง ได้รับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของกันและกัน ได้ขอโทษ และยกโทษให้แก่กันต่อการกระทำที่ไม่ดีที่ผ่านมา และได้ยืนยันว่าต่อไปจะทำในสิ่งที่ดีต่อกันหลังจากจบค่ายครั้งนี้ และตลอดไป

9.กิจกรรมการใส่ใจ (Stroke) บิดา – มารดา

- วิทยากรนำกลุ่มโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมนั่งบนเก้าอี้ล้อมเป็นวงกลม ให้นั่งในท่าที่สบายและรู้สึกผ่อนคลายมากที่สุด จากนั้นวิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมค่อยๆ หลับตา และวิทยากรกล่าวถึงการใส่ใจ บิดา –มารดา พระคุณของบิดา- มารดา การรำลึกถึง หลังจากให้ฟังเพลงที่เกี่ยวกับการเทิดทูน

พระคุณ บิดา-มารดา

- กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรม ระลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา เกิดความรักความเข้าใจทำให้เกิดความอบอุ่น ความสุขในชีวิตครอบครัวมากยิ่งขึ้น

.....